

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Fenomén mladých lidí sympatizujících s komunismem v současné České republice

Vypracovala: Jana Škrabánková
Vedoucí práce: PhDr. Salim Murad, Ph.D.

České Budějovice 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 4. 1. 2016

.....
Jana Škrabánková

Poděkování

Děkuji tímto PhDr. Salimu Muradovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky, ochotu a trpělivost, kterou se mnou během vedení této práce měl. Dále bych chtěla poděkovat všem mladým komunistům, kteří byli ochotni se mnou komunikovat, jmenovitě především Bc. Pavlu Hermanovi, který mi věnoval svůj čas vždy, když jsem potřebovala.

Abstrakt

Práce se zabývá mladými lidmi v ČR sympatizujícími s komunismem. V první části mapuje vztah mladých lidí k politice obecně. Dále předkládá historii komunistického mládežnického hnutí v Československu, od jeho vzniku v druhé polovině 19. století do roku 1989. Třetí část práce se zabývá současnými organizacemi mladých komunistů - Komunistickým svazem mládeže a Svazem mladých komunistů Československa. Okrajově zmíněna je také Komise mládeže ÚV KSČM, spolu s Mladými komunisty KSČM. V poslední části jsou shrnuty výsledky dotazníkového šetření, pokoušejícího se zjistit motivy a postoje mladých lidí, kteří sami sebe za sympatizanty komunismu považují.

Klíčová slova: Mladí komunisté, KSM, SMKČ

Abstract

This paper deals with young people in the Czech Republic, who sympathize with communism. In the first part it maps attitude of young people towards politics in general. Furthermore it introduces the history of communist youth movement in Czechoslovakia, from its origin in the second half of the 19th century to the year 1989. Third part of the thesis deals with present organisations of young communists - "Komunistický svaz mládeže" and "Svaz mladých komunistů Československa". "Komise mládeže ÚV KSČM" is, alongside "Mladí komunisté KSČM", also marginally mentioned. In the last part the results of questionnaire survey are summed up, trying to determine the stance of young people, who consider themselves as sympathizers of communism.

Keywords: Young communists, KSM, SMKČ

Obsah

1.	Úvod.....	6
2.	Mladí lidé a politika	7
2.1	Ochota volit	7
2.2	Podíl mladých v politických stranách a jim spřízněných organizacích.....	10
2.3	Mladí kandidáti.....	10
2.3.1	Mladí kandidáti obecně.....	10
2.3.2	Mladí kandidáti za KSČM	11
2.4	Volební preference středoškoláků – Studentské volby.....	12
2.5	Mladí a doba před listopadem 89	14
3.	Kdo je to mladý komunista?.....	15
4.	Historie mládežnických komunistických hnutí v Československu	16
4.1	Doba před 1. světovou válkou – sociálně demokratické hnutí	16
4.2	Mladí komunisté v meziválečném období.....	18
4.2.1	Svaz komunistické mládeže Československa (později KSMČ)	18
4.2.2	Komunistická studentská frakce	21
4.3	Mladí komunisté za 2. světové války	21
4.3.1	Předvoj a Komunistický svaz mladé generace	21
4.3.2	Národní hnutí pracující mládeže.....	22
4.4	Mladí komunisté po 2. světové válce	23
4.4.1	Československý svaz mládeže	23
4.4.2	Socialistický svaz mládeže	24
5.	Současné organizace mladých komunistů.....	25
5.1	Komunistický svaz mládeže - KSM	25
5.1.1	Rozštěpení KSM - vize tří proudů	25
5.1.2	Podoba a aktivity KSM v období mezi dvěma rozkoly	26
5.1.3	Potíže KSM se zákonem	29
5.1.4	Upozornění a výzva k upuštění od nedovolené činnosti 2005.....	29
5.1.5	MVČR rozhoduje o rozpuštění KSM	32
5.1.6	Rozpuštění KSM u soudu - bezúspěšně.....	33

5.1.7 Nejvyšší správní soud ruší zákaz	34
5.1.8 KSM od roku 2010	37
5.2 SMKČ	39
5.3 Vzájemné vztahy KSM, SMKČ a KSČM	41
5.4 Komise mládeže ÚV KSČM a Mladí komunisté	44
6. Dotazníkové šetření mezi mladými komunisty	45
6.1 Co vede mladé lidi k sympatizaci s komunismem?.....	46
6.2 Názory mladých komunistů na současnou ČR, komunistické země a konfrontace se zločiny komunismu	50
6.3 Vliv komunistického přesvědčení na mezilidské vztahy osobního života respondentů.....	52
7. Závěr.....	54
Seznam použitých zdrojů a literatury	57
Tištěné zdroje	57
Elektronické zdroje.....	58
Zdroje z řad mladých komunistů	63
Seznam příloh.....	64

1. Úvod

Cílem této práce je popsat mladé sympatizanty komunismu v současné České republice. Bude nás zajímat, co mladé lidi k sympatizaci s komunismem vede. Hrají zde nějakou roli jejich rodiče, kteří mají se životem v komunismu letitou (a možná pozitivní) zkušenost, nebo jsou motivy mladých komunistů úplně jiné? Nejen tuto odpověď budeme hledat v následujícím textu.

Další otázka, kterou si položíme, je, kdo vlastně jsou mladí komunisté. Jaké mají vzdělání, z jakých poměrů pocházejí? Sdružují se v rámci nějakých organizací? A jak tyto organizace fungují? Jsou mladí vůbec aktivní v politice? Odpověď na tyto a další otázky se pokusíme nalézt v následujícím textu, přičemž zprvu se budeme zabývat mladými lidmi a jejich vztahem k politice obecně. Podíváme se například na některé výstupy průzkumů veřejného mínění v EU Flash Eurobarometr či středoškolských šetření organizace Člověk v tísni. Budou nás zajímat také výsledky Studentských i reálných voleb, nebo počty mladých členů politických stran.

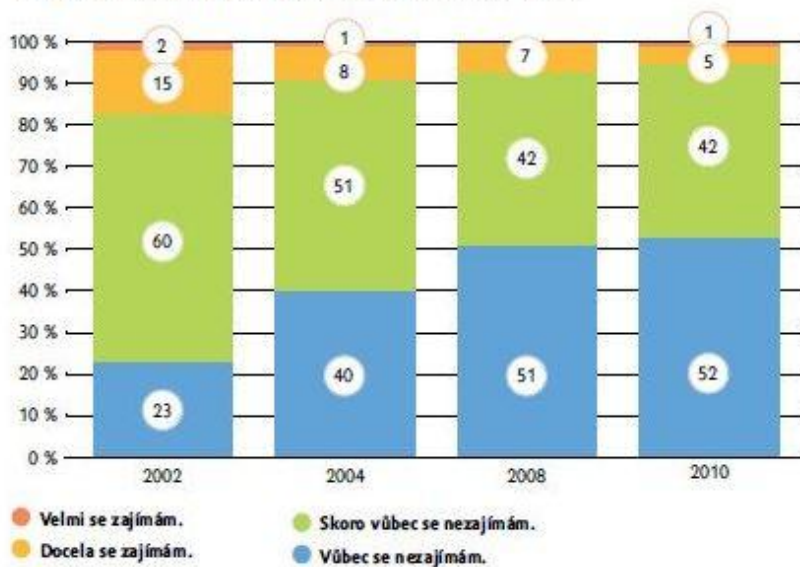
Poté se seznámíme s historií komunistického mládežnického hnutí, abychom měli představu, na co dnešní mladí komunisté mohou navazovat, a poté přejdeme k současným organizacím mladých komunistů, konkrétně KSM a SMKČ, se zvláštním důrazem na Komunistický svaz mládeže a jeho zákaz v roce 2008. Neopomeneme ani mladé členy KSČM, kteří sice nejsou organizováni v nějaké oficiální mládežnické organizaci, ale jako tzv. Mladí komunisté se mohou účastnit různých aktivit, které organizuje Komise mládeže ÚV KSČM.

V poslední části práce se podíváme na kompletní výsledky dotazníkového šetření mezi mladými lidmi, kteří sami sebe považují za sympatizanty komunismu, jehož účelem bylo zjistit jejich motivy, postoje k současné politické a ekonomické situaci ČR nebo k závažnému tématu zločinů komunismu, ale i některé aspekty osobního života.

2. Mladí lidé a politika

Chceme-li se zabývat mladými komunisty, tedy lidmi, stojícími si za svým politickým přesvědčením, porovnejme nejdříve vztah mladých lidí v ČR k politice obecně. Publikace Domu zahraniční spolupráce z roku 2014, „Bez růžových brýlí“, pojednávající o současné mládeži, hned ve svém úvodu přichází s dosti zarážejícím tvrzením: „*Mladí lidé v České republice se vyznačují obecně velmi malým a ještě dále klesajícím zájmem o politiku. Téměř nebo vůbec se o ni nezajímá 94% mladých ve věku 15–30 let.*“ (viz Graf 1). Pro srovnání – v rámci celé EU se o politiku zajímá průměrně 25% mladých.¹ Ani toto číslo není vysoké, vzhledem k tomu, že politika ovlivňuje životy nás všech. Zajímavé je, že procenta aktivních voličů jsou o dost vyšší. Mladí lidé se tedy o politiku nezajímají, ale přesto chodí volit.

Graf 1: Mladí lidé v ČR a jejich zájem o politiku 2011

Zdroj: ZAJÍC, Jiří a kol. (ed.). *Bez růžových brýlí: Naše mládež očima výzkumů a náš svět i život v něm očima mládeže* [online]. Praha: Dům zahraničních služeb, 2014. ISBN 978-80-87335-74-1 [cit. 2015-11-22].
Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/34299/>

2.1 Ochota volit

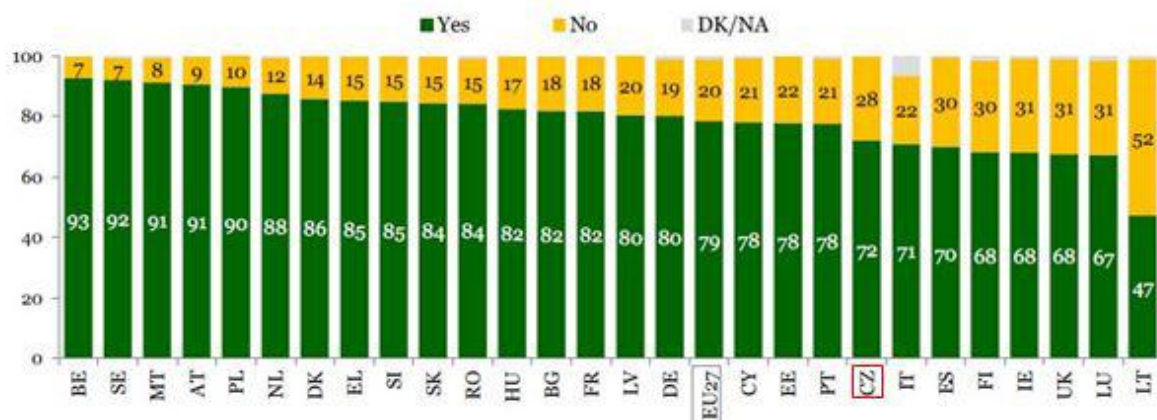
Dle údajů z roku 2010 72% Čechů mezi 18 až 30 lety uvedlo, že v posledních třech letech byli volit alespoň jednou.² Tuto informaci můžeme porovnat s výsledky výzkumu Flash Eurobarometer - European Youth: Participation in Democratic Life z let 2011 a 2013.

¹ ZAJÍC, Jiří a kol. (ed.). *Bez růžových brýlí: Naše mládež očima výzkumů a náš svět i život v něm očima mládeže* [online]. Praha: Dům zahraničních služeb, 2014, s. 12. ISBN 978-80-87335-74-1 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/34299/>

² *Ibid.*, s. 41.

V roce 2011 svou účast ve volbách za poslední tři roky potvrdilo 72% mladých Čechů. Evropský průměr byl 79%³, jak můžeme vidět v Grafu 2:

Graf 2: Mladí lidé v EU, kteří se v posledních třech letech zúčastnili alespoň jedné volbě (2011)

Zdroj: *Flash Eurobarometer 319a: YOUTH PARTICIPATION* [online]. European Commission, 2011 [cit. 2015-11-22].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_329_315_en.htm

V roce 2013 svou účast ve volbách tři roky zpátky potvrdilo už jen 73% mladých Evropanů. Co se týče České republiky, máme k dispozici pouze jeden typ výsledků, podle něhož bylo v posledních třech letech alespoň jednou volit 60% mladých, ovšem výzkum zahrnuje i jedince (12%), kteří v době voleb ještě nebyli zletilí a tudíž volit nemohli (Graf 3).⁴ Vezmeme-li v úvahu, že tato skupina obsahuje respondenty ochotné i neochotné volit, dojdeme k tomu, že celková ochota mladých Čechů volit byla při výzkumu z roku 2013 pravděpodobně nižší, než v letech 2010 a 2011.

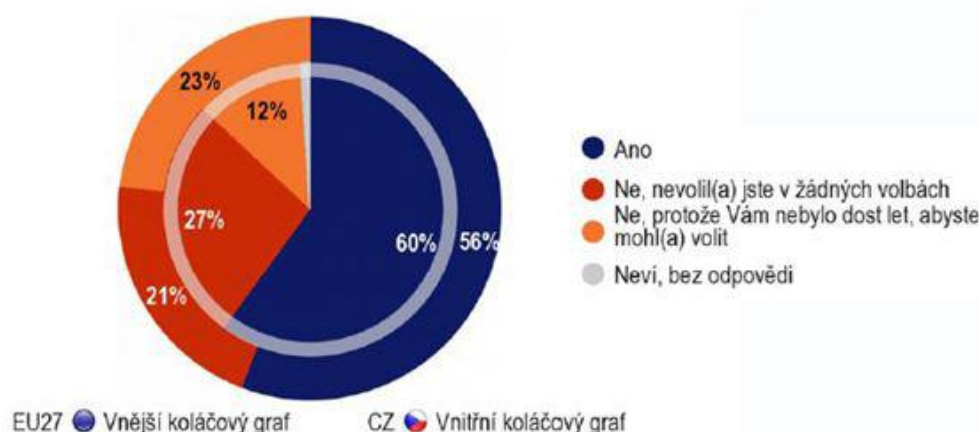
Jedním z nejzásadnějších zdrojů informací o postojích mladých lidí v ČR jsou středoškolská šetření organizace Člověk v tísni. Dle šetření *Jeden svět na školách* se ochota mladých lidí ve věku 15 až 20 let účastnit se (parlamentních) voleb pohybuje kolem 60%, jak můžeme vidět v Grafu 4. Zpráva z roku 2014 ale zároveň upozorňuje, že dle prozatímních zkušeností s prvovoliči by reálná účast byla pravděpodobně o něco nižší.⁵

³ *Flash Eurobarometer 319a: YOUTH PARTICIPATION* [online]. European Commission, 2011, s. 9 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_329_315_en.htm

⁴ *Flash Eurobarometer 375: EUROPEAN YOUTH: PARTICIPATION IN DEMOCRATIC LIFE* [online]. European Commission, 2013, s. 11 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_390_375_en.htm

⁵ *Jeden svět na školách: Zpráva o dotazníkovém šetření na středních školách z roku 2014 včetně porovnání s rokem 2012 a 2009* [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/cz/news/5/Dotaznikove_setreni_v_roce_2014.html?news_id=304

Graf 3: Mladí lidé v ČR, kteří se v posledních třech letech zúčastnili alespoň jedné volbě (2013)

Zdroj: Flash Eurobarometer 375: EUROPEAN YOUTH: PARTICIPATION IN DEMOCRATIC LIFE [online]. European Commission, 2013. [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_390_375_en.htm

Graf 4: Mladí lidé a jejich ochota zúčastnit se parlamentních voleb v ČR

Zdroj: Jeden svět na školách: Zpráva o dotazníkovém šetření na středních školách z roku 2014 včetně porovnání s rokem 2012 a 2009 [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: https://www.isns.cz/cz/news/5/Dotaznikove_setreni_v_roce_2014.html?news_id=304

Když porovnáme výsledky všech výše uvedených šetření s volební účastí v rámci celé České republiky, dojdeme k tomu, že mladí lidé do 20 let, s nimiž pracovalo šetření Člověka v tísni, víceméně následují celorepublikovou účast ve volbách do PSP ČR. Ta byla v roce 2010 62,6% a v roce 2013 59,48%. Reálná účast při senátních volbách bývá mnohem nižší (např. 2010 – 1. kolo 44,59%, 2. kolo 24,64%; 2014 - 1.kolo 38,62%, 2.kolo 16,69%).⁶ Informace v publikaci Bez růžových brýlí, vycházející z Evropského sociálního výzkumu a výsledky Eurobarometru se pohybují zhruba o deset procent výše. Ovšem jsou zaměřeny na jiný věkový vzorek (18-30 let), než výzkumy člověka v tísni (15-20 let). Můžeme tedy soudit, že současní mladí voliči do třiceti let jsou poměrně silná voličská skupina.

⁶ Volby.cz [online]. ČSÚ [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

2.2 Podíl mladých lidí v politických stranách a jim spřízněných organizacích

Nepochybným důkazem politické zainteresovanosti je rozhodnutí stát se členem (příp. zakladatelem) některé z politických stran. Podívejme se, jak velký podíl členské základny politických stran v ČR tvoří mladí lidé, a kolik se jich sdružuje v politických mládežnických organizacích. S žádostí o zveřejnění počtu členů do 30 let jsem kontaktovala ČSSD, ODS, ANO, TOP 09, KSČM, KDU-ČSL, SZ, Piráty a DSSS. I přes opakované pokusy odpověděly pouze 4 tázané strany. Mládežnické organizace byly v otázce počtu členů o něco sdílnější.

Dle dostupných odpovědí je (tj. v roce 2015) stranou s momentálně největším podílem mladých členů TOP 09. 435 osob do 30 let tvoří více jak 12% její členské základny. Mládežnická organizace TOP tým, působící především v Praze (částečně pak na Vysočině, v Pardubicích a Plzni), má dle jejího předsedy cca 100 členů. Hnutí ANO má 285 mladých členů, což je přibližně 10% jeho kompletní členské základny. Nedávno vzniklou mládežnickou organizací strany je Mladé ANO, čítající 122 nadšenců.

Velké strany s delší tradicí, čítající několik desítek tisíc členů, jsou na tom s mladou krví v poměru k celkové členské základně hůře. KDU-ČSL eviduje 692 mladých, což jsou pouhá 2,5% všech členů. Mladí příznivci strany se sdružují ve dvou organizacích: Mladých lidovců je 287 a Mladých křesťanských demokratů 597. KSČM má sice téměř dvakrát tak velkou základnu jako KDU-ČSL, ale členů do 30 let má pouze 393, což je necelé 1%. Mládežnickou organizací, hlásící se ke straně, je Komunistický svaz mládeže, o jehož členské základně se nedaří získat objektivní informace. Je ovšem možné, že členů není více jak desítky – o tom více v dalších kapitolách.

ODS a ČSSD ohledně počtu mladých členů neodpověděly, ovšem o jejich spřízněných organizacích informace máme. Mladých sociálních demokratů by mělo být cca 600. S ODS sympatizující Mladí konzervativci pak uvedli číslo 758.

2.3 Mladí kandidáti

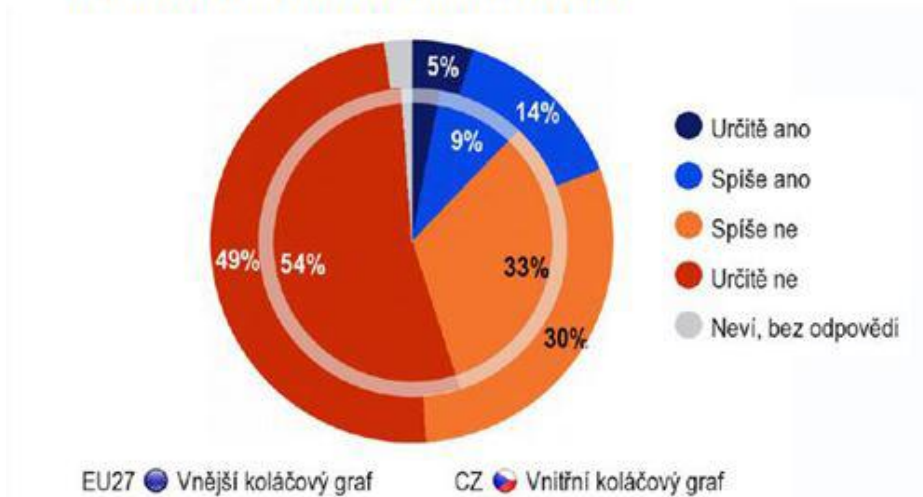
2.3.1 Mladí kandidáti obecně

Pokud se mladý člověk rozhodne kandidovat do voleb, je to známka, že svou politickou zainteresovanost myslí opravdu vážně. Podívejme se tedy, kolik takových mladých lidí v české společnosti je. Dle Flash Eurobarometru z roku 2013 na otázku zda by byli někdy ochotni kandidovat do voleb odpovídali mladí Češi většinou záporně. V 54% se vyjádřili, že by rozhodně nikdy nekandidovali a 33% mladých zvolilo možnost „Spíše ne“.

Rozhodně kandidovat by chtěla pouhá 3%; odpověď „Spíše ano“ pak zvolilo 9% tázaných. V rámci celé EU je ochota kandidovat vyšší (Graf 5).⁷

Porovnat výsledky Flash Eurobarometru s reálným počtem mladých kandidátů by bylo složité, jelikož vyjádřená ochota mladých se potencionálně týká kterýchkoli voleb probíhajících v době jejich pasivní volební způsobilosti. Podívejme se tedy alespoň na to, jaké procento mladí zastávají v rámci celkového počtu kandidátů voleb od roku 2010 (Tabulka 1). Hodnoty jsou poměrně konstantní, a to i v rámci různých druhů voleb. Pohybují se přibližně mezi 10,5% a necelými 12%. Procenta úspěšných kandidátů už se liší více. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 neuspěl ani jeden mladý kandidát, v krajských volbách to byla necelá 2%. Dvouprocentní hranici úspěšnosti mladí nepřekonali ani ve volbách do PSP ČR 2013 a byli tedy o 4% méně úspěšní než kandidáti z roku 2010, kteří necelých 6% dosáhli také ve volbách do obecních zastupitelstev.⁸

Graf 5: Mladí lidé a jejich ochota kandidovat do voleb

Zdroj: Flash Eurobarometer 375: EUROPEAN YOUTH: PARTICIPATION IN DEMOCRATIC LIFE [online]. European Commission, 2013. [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_390_375_en.htm

2.3.2 Mladí kandidáti za KSČM

Podívejme se, jaké procento všech mladých kandidátů jednotlivých voleb tvoří mladí komunisté a jakou měli úspěšnost. Do parlamentních voleb v roce 2010 kandidovalo 24 mladých členů KSČM. Tento počet představoval cca 4% všech kandidátů do 30 let. Cesta do parlamentu se nakonec otevřela 3 mladým komunistům, zastávajícím 25% všech mladých úspěšných kandidátů. Ačkoli v dalších parlamentních volbách, v roce 2013,

⁷ Flash Eurobarometer 375: Evropská mládež: Účast na demokratickém životě [online]. Evropská komise, 2013 [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_390_375_en.htm

⁸ Volby.cz: Výsledky voleb a referend [online]. ČSÚ [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

kandidovalo mladých komunistů 23 (3,6%) a úspěšný byl pouze jediný, procento úspěšnosti bylo stejné jako u parlamentních voleb předchozích, tedy 25%.

V obecních volbách roku 2010 se o post zastupitele za KSČM ucházelo 728 (3,1%) mladých lidí. Úspěch slavilo 70 z nich, což byla pouhá 2% všech mladých kandidátů, kteří uspěli. Čísla z obecních voleb 2014 jsou podobná: mladí komunisté měli 726 kandidátů (3,3%), z toho 52 (1,6%) úspěšných.

Volbami, ve kterých mladí komunisté vzhledem k ostatním mladým kandidátům slavili největší procentuální úspěšnost, byly krajské volby 2012. V řadách KSČM se našlo 43 mladých kandidátů (3,2%) a uspělo jich 5, což znamenalo, že komunisté po volbách tvořili 38,5% všech mladých zastupitelů. Naopak nejmenší úspěch slavili mladí komunisté ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014. Ze 2 kandidátů (2,2%) neuspěl ani jeden, stejně jako tomu bylo u mladých kandidátů ostatních českých politických stran.

Mladí komunisté tedy pravidelně mají poměrně malý počet kandidátů v poměru ke všem kandidujícím mladým lidem. Jejich úspěšnost v parlamentních a krajských volbách byla ale vysoká, což se naopak nedá říct o volbách do obecních zastupitelstev.⁹

Tabulka 1: Mladí volební kandidáti (18/21 – 29 let) v ČR

	EP 2014	PSP ČR 2010	PSP ČR 2013	Kraje 2012	Obce 2010*	Obce 2014*
Mladí kandidáti	89	589	642	1334	23 042	22 079
% všech kandidátů	10,48	11,73	10,88	11,8	11,04	10,44
Úspěšní mladí kandidáti	0	12	4	13	3463	3285
% všech úspěšných kandidátů	0	6	2	1,93	5,79	5,2

*Zastupitelstva obcí, městysů a měst (bez městských částí a obvodů)

Zdroj: Volby.cz: Výsledky voleb a referend [online]. ČSÚ [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

2.4 Volební preference středoškoláků – Studentské volby

Organizace Člověk v tísni od roku 2010 pořádá Studentské volby na středních školách. Akce probíhá vždy v souvislosti s reálnými volbami (do PSP ČR, EP, krajských zastupitelstev a s volbou prezidenta). Podívejme se, jak mladí lidé volili a jak si v těchto volbách stojí komunisté. V prvních volbách, do PSP, jasně zvítězila Top 09. Druhou pozici obsadila ODS, která získala o 9% hlasů méně. Dále se umístily Věci veřejné a za nimi Piráti s těsným závěsem DSSS. Zelení a Sociální demokraté zůstali kousek nad volební klauzulí (Graf 6)¹⁰.

⁹ Volby.cz: Výsledky voleb a referend [online]. ČSÚ [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

¹⁰ Studentské volby 2010 do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Jeden svět na školách [online]. Člověk v tísni, 2010 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/FILES/PDF/Studentske_volby_130510.pdf

V předčasných parlamentních volbách, konaných o tři roky později, se nahoře stále držela TOP 09. Hned za ní se ale objevili Piráti (Ti si přízeň studentů vybojovali už v krajských volbách roku 2012, které v celorepublikovém měřítku vyhráli.). Přes to, že se středoškoláci ve všech zatím konaných Studentských volbách rozhodovali jinak než účastníci reálných voleb, nevyhnuli se boomu nové strany ANO 2011. Ta v roce 2013 obsadila třetí příčku. Naopak ČSSD u studentů opět propadla. Ve srovnání s předcházejícími volbami do PSP si ale vedla lépe - porazila Dělnickou stranu a ODS (Graf 7).¹¹

Jak už bylo zmíněno, krajské volby v roce 2012 vyhráli Piráti. 5% hlasů pod nimi se zastavila TOP 09 a třetí příčku obsadila radikálně nacionalistická DSSS, což může být, společně s faktem, že v předcházejících i následujících volbách se umístila nad 5% hranicí, poměrně alarmující zpráva o radikalizaci mládeže. Nejsilnější voličskou základnu má DSSS na učilištích a středních odborných školách, nejslabší naopak na gymnáziích (podle gymnazistů by se nad volební klauzuli strana nedostala). Výsledky v rámci jednotlivých krajů pak ukazují, že největší oblibě se Dělnická strana těší v Ústeckém, Karlovarském či Moravskoslezském kraji, zatímco v Praze ani jednou nedosáhla 5%.¹²

Ve studentských volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 opět slavila úspěch Česká strana pirátská. Za ní se umístili ANO 2011, TOP 09 a hnutí Úsvit. DSSS tentokrát skončila pod volební klauzulí.¹³

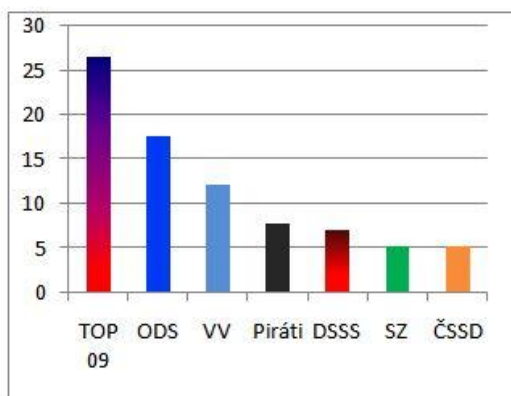
Jelikož se tato práce zabývá mladými komunisty, podívejme se, jak ve Studentských volbách dopadla KSČM. Jak je patrné z předchozích informací, pokud by volili studenti středních škol, komunisté by se od roku 2010 vůbec nedostali do PSP ČR a EP. V krajských zastupitelstvech by pak zaznamenali menší úspěchy v rámci necelé poloviny krajů (Jihočeský 7,4%, Jihomoravský 5,4%, Moravskoslezský 5,9%, Olomoucký 7,6%, Plzeňský 6,5%, Zlínský 5,7%). Porovnáme-li výsledky Studentských a reálných voleb, zjistíme, že středoškoláci ke komunismu tíhnout mnohem méně, než jejich rodiče a prarodiče.

¹¹ Studentské volby 2013 do zastupitelstev krajů. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2012 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/FILES/PDF/vysledky_SV2012_final.pdf

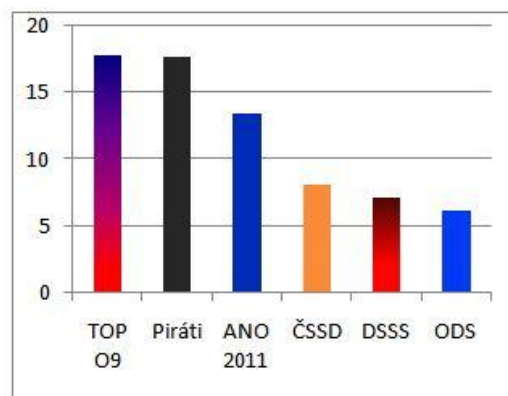
¹² Studentské předčasné parlamentní volby 2013. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2013 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/IMAGES/KDO_JINY/SPPV2013_vysledky_FINAL.pdf

¹³ Studentské volby do Evropského parlamentu 2014. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/IMAGES/KDO_JINY/SVEP_2014_vysledky_FINAL.pdf

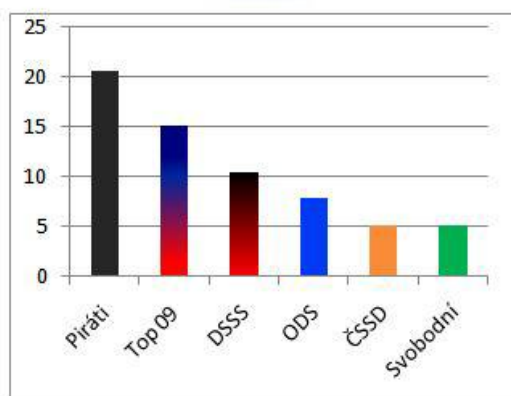
Graf 6: Výsledky studentských voleb do PSP ČR 2010 (strany, které získaly více jak 5%)

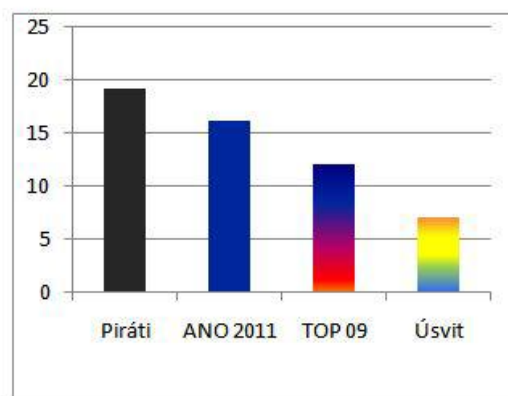
Graf 7: Výsledky studentských voleb do PSP ČR 2013 (nad 5%)

Graf 8: Výsledky studentských voleb do krajských zastupitelstev 2012 (nad 5%)

Graf 9: Výsledky studentských voleb do EP 2014 (nad 5%)

2.5 Mladí a doba před listopadem 89

Poslední otázkou, vztahující se k mladým v ČR obecně, bude jejich vnímání doby, kdy zde vládla KSČ. Opět nám zde pomohou středoškolská šetření Člověka v tísní. V roce 2009 život v komunistickém režimu pozitivně vnímalo 21% tázaných, z toho 4% byla přesvědčena, že byl mnohem lepší než současný život v demokracii. Opačný názor mělo 62% studentů, z nichž 26% život před listopadem razantně označilo jako mnohem horší. 18% studentů mezi uvedenými obdobími nespatořovalo zásadní rozdíl.

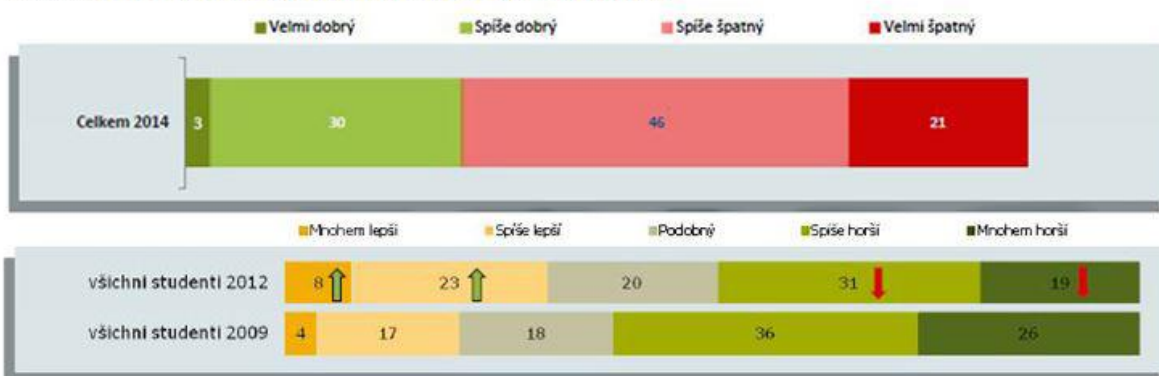
O pouhé tři roky později se počet sympatizantů minulého režimu zvýšil o 10%, zatímco jeho odpůrců 12% ubylo. Názor, že život byl tehdy mnohem lepší, vyjádřilo 8% dotázaných, zatímco mnohem horší se zdál už jen 19%. Za podobný ho považovalo 20%.

Při dalším šetření, v roce 2014, byly studentům nabídnuty pouze čtyři typy odpovědi – chyběla varianta podobnosti života v obou dobách, čímž se jisté procento studentů muselo přiklonit k jednomu z vyhraněnějších názorů. Většina z nich se přidala ke skupině s negativním náhledem na komunistický režim a zajistila jí tak dvoutřetinovou převahu. Přesvědčení, že život za komunismu byl opravdu velmi špatný, vyjádřilo 21% respondentů,

což je více než při šetření z roku 2012, ale stále o dost méně, než v roce 2009. Je tedy možné, že středoškoláci přestávají mít jasné povědomí o zvláštním minulého režimu. Pozitivní ovšem je, že za velmi dobrý označila předlistopadový život pouhá 3% tázaných.

Všeobecně můžeme ve výsledcích těchto šetření pozorovat jeden základní trend. Respondenti, kteří se k životu za komunismu vyjadřovali pozitivně, byli často studenty učilišť a pocházeli z rodin s horším socioekonomickým statusem. Studenti gymnázií naopak více sympatizovali se současnou demokracií.¹⁴

Graf 10: Jak mladí vnímají život v době před a po listopadu 89

Zdroj: *Jeden svět na školách: Zpráva o dotazníkovém šetření na středních školách z roku 2014 včetně porovnání s rokem 2012 a 2009* [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/cz/news/5/Dotaznikove_setreni_v_roce_2014.html?news_id=304

3. Kdo je to mladý komunista?

V tuto chvíli je záhodno začít definicí komunismu samého, což je vzhledem k šíři tohoto pojmu nelehký úkol. Encyklopedická literatura se místo uvedení nějaké jednoznačné teze většinou uchyluje k popisu historického vývoje komunistického hnutí. Poměrně jednoduše ale komunismus definuje Andrew Heywood v knize *Politické ideologie*: „*Princip společného vlastnictví majetku; často se tímto slovem obecněji označují hnutí nebo režimy opírající se o marxistické principy.*“¹⁵ Pro tuto práci je relevantní především druhá část definice, jelikož společné vlastnictví (veškerého) majetku je pouhou utopickou myšlenkou, jejíž realizace primárním cílem mladých lidí „sympatizujících s komunismem“ ve většině případů pravděpodobně nebude. Vzhledem k nedávné historii našeho státu, zahrnující více jak čtyřicetiletou vládu Komunistické strany, budou tito mladí lidé inklinovat spíše k nějaké formě návratu socialistického uspořádání dané doby.

Mladý sympatizant s komunismem, kterého v této práci budeme nazývat mladým komunistou, je tedy mladý člověk do 35 let¹, inklinující k marxismu-leninismu, případně

¹⁴ *Jeden svět na školách: Zpráva o dotazníkovém šetření na středních školách z roku 2014 včetně porovnání s rokem 2012 a 2009* [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/cz/news/5/Dotaznikove_setreni_v_roce_2014.html?news_id=304

¹⁵ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, s. 313. ISBN 8086861716.

stalinismu (trockismus je u nás méně populární)ⁱⁱ, usilující o zavedení socialismu a utopicky snící o jeho následném posunu ke komunismu. Vezmeme-li dále v potaz informace uvedené v části „Mladí lidé a politika“, dojdeme k tomu, že je to pravděpodobně také člověk reprezentující nepříliš početnou skupinu. Bude mít spíše nižší vzdělání (základní či učňovské) a pocházet ze slabšího socioekonomického prostředí, což může být logicky příčinou jeho nespokojenosti s kapitalistickým systémem a následné inklinace k socialismu. Pokud se bude angažovat v politice, je dosti možné, že se nestane členem KSČM, ale rozhodne se za ni kandidovat na obecní úrovni (dle dostupných údajů se počet mladých členů strany v r. 2015 pohybuje do 400, přičemž v r. 2014 za KSČM kandidovalo více jak 700 mladých osob). V poslední části práce uvidíme, zda se tyto předpoklady potvrdí i v dotazníku, který byl určen jedincům, kteří se sami za komunisty či komunistické sympatizanty považují.

4. Historie mládežnických komunistických hnutí v Československu

4.1 Doba před 1. světovou válkou – sociálně demokratické hnutí

Počátky formování komunistické mládeže můžeme pozorovat v druhé polovině 19. století, kdy mezi proletariát začaly pronikat myšlenky socialismu. Roku 1874 oficiálně vznikla celorakouská sociálně demokratická strana a po ní postupně následoval vznik národních sociálních demokracií, v rámci kterých zatím nefungovaly mládežnické organizace, nicméně jejich členskou základnu tvořili především mladí lidé: „*V počátečním stadiu sociální demokracie nebyly pro samostatné organizování mládeže ještě podmínky. Strana byla nepočetná a její většinu tvořili mladí lidé. Například průkopníkům socialismu v českých zemích Ladislavu Zápotockému a Boleslavu Peckovi bylo v době, kdy zahájili svou činnost v dělnickém hnutí, něco přes 20 let a nejstaršímu delegátovi na břevnovském sjezdu 32 let.*“¹⁶

Vznik samotných proletářských mládežnických organizací můžeme zaznamenat až na přelomu 19. a 20. století. Tyto organizace se zabývaly jak sociálními, tak politickými otázkami. Jejich zájem byl zaměřen zejména na výši mezd, délku pracovní doby, politická práva a boj proti militarismu. První organizací v Rakousko-Uhersku byl Spolek mladých dělníků, který vznikl roku 1897 ve Vídni. Vznik samostatné české organizace sociálně demokratické mládeže se pojí s časopisem Sborník mládeže socialistické, vycházejícím od května roku 1900. Zřízení oficiální organizace mládeže přímo pod sociálně demokratickou

¹⁶ STEINIGER, Bohumil. *Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí*: Učební text pro pedagogické školy, studijní obor vychovatel-pracovník PO SSM. 2. vyd. Praha: SPN, 1983, s. 9. Učebnice pro pedagogické školy. (Užití zdroje z roku 1983 může znamenat jisté ideologické zkresení, jeho užití je však, vzhledem k absenci zdrojů jiných, nutné.)

stranou však muselo ještě několik let počkat, protože vedení sociální demokracie mělo obavy z mládežnického radikalismu.¹⁷

Otázce organizace mládeže se významněji věnovaly dva stranické sjezdy (V. a VII.). Na prvním z nich bylo odsouhlaseno vytvoření agitačního komitétu mládeže v Praze, na jehož základě později vzniknul i ústřední agitační komitét. Povolení zakládat sekce mládeže při místních stranických organizacích vzešlo až z druhého jmenovaného sjezdu, roku 1907. Působnost těchto sekcí ale byla značně omezená. Mohly být kdykoli rozpuštěny a bez souhlasu své stranické organizace nesměly svolávat veřejné schůze ani pořádat projevy, což bylo údajnou příčinou pomalého nárůstu jejich členské základny. Před 1. světovou válkou české sociálně demokratické mládežnické hnutí čítalo přibližně 6000 členů – převážně mladých dělníků a učňů od 14 do 21 let. Na Slovensku, vzhledem k nízké úrovni uherského průmyslu, tou dobou neexistovalo hnutí žádné.¹⁸

Sociálně demokratická mládež vedla svůj boj za zlepšení sociálních a hospodářských poměrů zprvu formou propagandy, agitace a pokusů o výchovné působení. K organizaci veřejných manifestací a demonstrací přešla až později. Konkrétními cíli tohoto boje byly například: odstranění tělesných trestů, zkrácení učební doby, zrušení večerního, sobotního a nedělního vyučování, zavedení osmihodinové pracovní doby, nedělního klidu a dovolené, zavedení všeobecného, rovného hlasovacího práva. Neméně angažovaní byli mladí socialisté v boji proti militarismu, v rámci kterého propagovali své přesvědčení mezi vojáky i branci a vyžadovali zajištění jejich sociálnědemokratických práv.¹⁹

Bohumil Steiniger v knize Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí shrnuje působení sociálně demokratické mládeže následovně: „*Hodnotíme-li hnutí sociálně demokratické mládeže před 1. světovou válkou, pak je nutno říci, že přes určité radikálnější názory nepřekročilo jako celek rámec sociálně demokratické strany, která postupně sešla z revoluční cesty na cestu spolupráce s buržoazií.*“²⁰ a své tvrzení dokládá programovým prohlášením české sociálně demokratické mládeže z roku 1909: „*...tento boj nevede se prostředky násilnými, nýbrž výchovou a uvědoměním proletariátu má být získána politická a hospodářská moc, aby cestou legální či zákonnou byl změněn kapitalistický řád v socialistický.*“²¹

Po 1. světové válce se většina sociálně demokratických stran rozhodla ustoupit od své dosavadní revoluční politiky, a toto rozhodnutí zasáhlo i mládežnické organizace. Činnost české organizace byla pozastavena a její časopis zakázán.²²

¹⁷ *Ibid.*, s. 10.

¹⁸ *Ibid.*, s. 10 – 11.

¹⁹ *Ibid.*, s. 11 - 12.

²⁰ *Ibid.*, s. 14.

²¹ *Ibid.*

²² *Ibid.*

4.2 Mladí komunisté v meziválečném období

Důsledkem Velké říjnové socialistické revoluce v Rusku (1917) se levicově smýšlející mládež začala postupně radikalizovat. Na ruském příkladu totiž viděla, že své postavení může změnit radikální cestou. Chtěla se stát součástí revolučního boje – mimo jiné proto, aby získala autonomnější postavení v podobě nové organizace a mohla se definitivně rozejít se sociálně demokratickými stranami, které se vydaly pro radikální mládež nežádoucím směrem.²³

Prvním větším impulzem ke zformování uceleného hnutí komunistické mládeže v Československu se stalo založení Komunistické internacionály mládeže (KIM) roku 1919.²⁴

Ustavující sjezd Komunistické internacionály mládeže v Berlíně a následující rok konaný sjezd komunistické mládeže jihovýchodní Evropy ve Vídni se staly podnětem pro vznik komunistických mládežnických organizací v rámci jednotlivých zemí, Československa nevyjímaje.²⁵

V rámci ČSR mělo revoluční mládežnické hnutí poměrně velkou základnu také na Slovensku. Ve druhé polovině roku 1920 se na sjezdu v Bratislavě slovenská mládež sjednotila s mládeží zakarpatskou a pod názvem Svaz komunistických mladrobotníků se vzniklá organizace připojila ke Komunistické internacionále mládeže²⁶, k níž se zakrátko rozhodli přistoupit také mladí němečtí sociální demokraté, kteří se na sjezdu v listopadu 1920 rozhodli odloučit od německé sociálně demokratické strany a založili Svaz německé revoluční mládeže v Čechách. Jen přibližně čtvrtina členů zvolila cestu pravice.²⁷ V tento moment již bylo příhodné vytvoření jednotné celorepublikové organizace.

4.2.1 Svaz komunistické mládeže Československa (později KSMČ)

Na mimořádném sjezdu mládeže československé sociálně demokratické strany v únoru 1921 se většina členů vyjádřila pro odloučení sekci mládeže od strany a zároveň byl založen samostatný Svaz komunistické mládeže Československa (SKMČ), který sdružoval mládež českou, německou, slovenskou, maďarskou, zakarpatskou a stal se členem KIM.²⁸ Jeho základna byla tvořena asi 40 tisíci členy. Hlavní úkol, který si mladí komunisté na ustavujícím sjezdu vytyčili, byla podpora vzniku komunistické strany. Sjezdem přijaté

²³ *Ibid.*, s. 16.

²⁴ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

²⁵ MLADÁ PRAVDA 2/2001: 80. výročí vzniku KSM. In: *KOMUNISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE* [online]. 2001 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/Mp0201.htm>

²⁶ *Ibid.*

²⁷ STEINIGER, Bohumil. *Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí*: Učební text pro pedagogické školy, studijní obor vychovatel-pracovník PO SSM. 2. vyd. Praha: SPN, 1983, s. 19. Učebnice pro pedagogické školy.

²⁸ MLADÁ PRAVDA 2/2001: 80. výročí vzniku KSM. In: *KOMUNISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE* [online]. 2001 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/Mp0201.htm>

prohlášení *Dělníkům národnosti v Československu* zdůrazňovalo následující: „*Prvý pozdrav nyní sjednocené revoluční dělnické mládeže všech stran v Československé republice patří vám, dospělým dělníkům a dělnicím... Je nutno přikročiti k vytvoření oné zbraně proletariátu v jeho osvobozovacím boji... k vybudování mezinárodní komunistické strany v Československé republice.*“.²⁹ Hlavním tiskovým orgánem nově vzniklého komsomoluⁱⁱⁱ se stal časopis *Mladý komunista*.

O necelý rok později, na druhém sjezdu v lednu 1922, se SKMČ přejmenoval na KSMČ – Komunistický svaz mládeže Československa. Pod tímto názvem ale oficiálně nefungoval dlouho. Ještě téhož roku byl úředně rozpuštěn.³⁰ Někteří komsomolští funkcionáři se nevyhnuli domovním prohlídkám nebo dokonce trestnímu oznámení a většina majetku organizace byla zabavena. Mladí komunisté se však nevzdali. Pokračovali v činnosti ilegálně, či pod jinými, především komunistickými tělovýchovnými a paradoxně také skautskými organizacemi. Samotná komunistická strana pak mládeži umožnila fungovat v rámci sekcí mládeže, které za tímto účelem nově vznikaly při stranických organizacích. Poté komsomol opět začal fungovat legálně, až do roku 1932, kdy přišla druhá vlna zákazů. Nejdříve byla zastavena činnost mladých komunistů na Slovensku, poté v Brně, v Ostravě, a nakonec došlo k zákazu všech organizací komsomolu v ČSR.³¹

O mládežnické hnutí, jakožto nejrevolučnější složku, se s velkými nadějemi opírala Komunistická strana Československa, která mu z velké části vděčila za svůj vznik. Ovšem nejprve bylo třeba vymezit vztah mezi KSČ a KSMČ. Mladí komunisté byli zpočátku silně levicoví, avantgardní a neuznávali vedoucí pozici strany. Byli přesvědčeni, že vedoucím předvojem komunistického hnutí je mládež, ne strana. Oni sami vlastně měli být určitou výběrovou stranou. To, jak mládež sebe samu chápala, plynulo mimo jiné z faktu, že byla vykořisťována více než dospělí pracující a zároveň měla méně práv. Snahy o definování vztahu strany (která činnost mladých komunistů bedlivě sledovala) a komsomolu lze přiblížit na příkladu usnesení, vzešlých ze dvou sjezdů KSČ: III. sjezd zdůraznil vedoucí úlohu strany, vymezil úlohu komsomolu v každodenním boji za práva mladých dělníků a v rámci výchovné činnosti mu svěřil řízení Mladých průkopníků^{iv}. Na VI. sjezdu (1931) projednávala KSČ otázku mládeže jako samostatný bod a došla k tomu, že z její strany je třeba mládežnické organizaci poskytovat soustavnou pomoc v boji za požadavky pracující mládeže. KSMČ zase dostal za úkol oprostít se od pouhých propagačních hesel a místo toho začít soustavně obhajovat zájmy mládeže a vytvářet jednotnou frontu pracujících zdola.

²⁹ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

³⁰ *Ibid.*

³¹ STEINIGER, Bohumil. *Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí*: Učební text pro pedagogické školy, studijní obor vychovatel-pracovník PO SSM. 2. vyd. Praha: SPN, 1983, s. 30. Učebnice pro pedagogické školy.

Došlo také na kritiku komsomolu za špatné přizpůsobování se psychologii a zájmům mladých členů, jelikož jeho členská základna značně kolísala.^{32v}

Tehdejší komsomol byl velmi aktivní. Už jen jeho boj za prosazování práv pracující mládeže a učňů měl mnoho podob. Byly organizovány demonstrace, stávky, besedy s uční... Působení v tou dobou ještě kapitalistickém prostředí nebylo pro komunisty úplně jednoduché. Bylo třeba klást velký důraz na agitační a propagandistickou činnost. Rozdávaly se letáky, byla organizována různá školení (dokonce i v podobě internátních kurzů) a notně využíván byl také tisk (Komunistická mládež do r.1929, pak Pravda mládeže a od r. 1930 Mladá garda). Mimo to se mladí komunisté věnovali pořádání piet či oslav jako byly Rudé letnice^{vi} nebo Mezinárodní den mládeže. Dále požadovali lepší péči o vojáky, kritizovali pokusy o jejich politickou izolaci, a dokonce jim pomáhali přímo - stýkali se s nimi a zvali je do svých rodin. Na frontě, kde komsomol vedl boj proti militarismu a za obranu právě vzniklého SSSR, se v té době objevil také úplně nový nepřítel – fašismus.³³ Roku 1936 z iniciativy KSČ vzniklo několik národních svazů mládeže, jejichž úkolem bylo proti fašismu bojovat. Jako první byl založen Svaz mladých, jakožto organizace sjednocující mladé komunisty, sociální demokraty, národní socialisty a bezpartijní levicově smýšlející.³⁴

Komunistická literatura, ze které je zde čerpáno, shodně jako jeden z významných bodů činnosti komsomolu uvádí podporu a organizaci trampingu, což může být poměrně zarážející, vzhledem k faktu, že v pozdější době komunistické totality byli trampové režimem pronásledováni. Vysvětlení je ale poměrně jednoduché. Ve 20. letech se trampung stal módní záležitostí a jeho příznivci byli protipólem zbohatlických měšťáckých turistů, takzvaných mastňáků. Pro mladé komunisty tedy vzniklo zajímavé pole působnosti – mohli oslovit velké množství mladých a zároveň propagovat boj proti buržoazii ve formě kritiky „měšťáků“, znečišťujících přírodu a nechápajících romantické ideje pobytu v přírodě, v souladu s ní samou. Stejně jako komunisté se o využití trampingu ve svůj prospěch pokusili i fašisté, a tak se trampové začali dělit na politické a nepolitické.³⁵

Co se týče počtu členů komsomolu v meziválečném období, můžeme říci, že značně kolísal, což mělo původ v celkovém vývoji komunistického hnutí a také ve vývoji názorů na poslání mládežnické organizace. Členská základna z počátečních několika desítek tisíc roku

³² *Ibid.*, s. 28 - 29.

³³ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

³⁴ *Ibid.*

³⁵ Trampové a padouři, Rosa na kolejích. In: *ČT24* [online]. 2009 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/osobnosti-na-ct24/67970-trampove-a-padouri-rosa-na-kolejich/>

1924 klesla na 4281 členů. O tři roky později ale opět vzrostla na 13000 a roku 1932 bylo komsomolců až kolem 25000.³⁶

4.2.2 Komunistická studentská frakce

Mladí komunisté se nenacházeli pouze mezi dělníky a učni. Existovala také Komunistická studentská frakce (KOSTUFRA), založená v roce 1922. Její vedení podléhalo komsomolu. Členové Kostufry se pokoušeli rozšířit program komunistické strany mezi studenty. Mimo to přišli se svým vlastním programem, obsahujícím požadavky směřující ke zlepšení studentského života. Bojovali například za výstavbu kolejí, lepší stravování, bezplatnou zdravotnickou péči, zrušení předpisů omezujících politickou činnost na vysokých školách, odvolání reakčních profesorů a zákaz reakčních emigrantských organizací. Studentská frakce se také snažila spolupracovat s pokrokovou mládeží ostatních politických stran. Výsledkem této spolupráce bylo založení *Jednoty nemajetných a pokrokových studentů*^{vii} (1932), jejíž členy byli krom komunistů i sociální demokraté, národní socialisté a nestraníci. Kostufra se angažovala i v mezinárodním měřítku, a to ve formě práce pro *Mezinárodní výbor socialistického studentstva*.³⁷

4.3 Mladí komunisté za 2. světové války

4.3.1 Předvoj a Komunistický svaz mladé generace

Po okupaci českých zemí německými vojsky byl KSMČ rozpuštěn. V reakci na to vzniklo několik ilegálních organizací mladých komunistů. Jmenujme například Komunistický svaz mladé generace, který sehrál velkou roli při formování druhého ilegálního ústředního výboru KSČ v r. 1941.^{viii} Nejvýznamnější pak byla revoluční skupina Předvoj, soustředující kolem sebe řadu dalších skupin.³⁸ Název Předvoj zprvu nesl časopis, vydávaný od ledna 1944 kroužkem nadšených mladých marxistů, jejichž jádro tvořili absolventi smíchovského gymnázia. Příspěvky v časopisu údajně dosahovaly takové úrovně, že gestapo přesvědčilo o spoluautorství komunisty školeného přímo v Moskvě. Z kroužku se postupně stala revoluční skupina, která čile navazovala kontakty s dalšími odbojovými spolky, což se jí ale také nakonec vymstilo. Jeden z vedoucích členů uvěřil agentovi gestapa, vydávajícímu se za spojku na vojenskou organizaci. Agenty, kteří ho sledovali, pak nevědomky dovedl až do tiskárny Předvoje, kde gestapo sebralo otisky prstů

³⁶ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

³⁷ STEINIGER, Bohumil. *Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí*: Učební text pro pedagogické školy, studijní obor vychovatel-pracovník PO SSM. 2. vyd. Praha: SPN, 1983, s. 27 - 28. Učebnice pro pedagogické školy.

³⁸ Ilegální Komunistická strana Československa. In: *Encyklopedický slovník českých dějin 1938 – 1945* [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.usd.cas.cz/UserFiles/File/Publikace/Slovník38_45.pdf

z cyklostylu a na jejich základě pak členy revoluční skupiny pozatýkalo.³⁹ Těsně před koncem války tak bylo v Terezíně popraveno více jak 50 mladých komunistů, členů Předvoje.⁴⁰

4.3.2 Národní hnutí pracující mládeže

Mladí komunisté se angažovali také v Národním hnutí pracující mládeže. Tato organizace vznikla 13. 11. 1938 z iniciativy mladých sociálních demokratů, komunistů a pražské národně socialistické mládeže. Za hlavní cíle si hnutí vytyčilo důraz na hájení sociálních zájmů české dělnické mládeže a národně uvědomělou práci pro republiku. V lednu 1939 začalo NHPM vydávat svůj týdeník – Hlas mladých. Náplní periodika byla především kritika tehdy vládnoucí Strany národní jednoty a jejího „maločeského nacionalismu“, rasismu a antisemitismu, což zapříčinilo jeho téměř okamžitý zákaz. Spolu s okupací pak přišel také zákaz samotného hnutí. Do března 1939 stihlo hnutí vybudovat síť místních organizací a dosáhnout počtu přibližně 22000 členů. Během likvidační schůzky se však vedení NHPM domluvilo na přenesení činnosti organizace do ilegality.⁴¹

V ilegálním NHPM vzrostl vliv mladých komunistů a nový program hlásal aktivní boj proti okupantům za obnovení Československé republiky. Hnutí mělo zásadní význam především v oblasti informování obyvatelstva o politické situaci během prvních měsíců okupace. Díky distribuční síti NHPM se k lidem dostávalo hned několik ilegálních časopisů. Například časopis Informační služba národního osvobození, informující o protinacistických protestech, V boj, Signál nebo Rudé právo. Krom tisku letáků a ilegálních časopisů se členové NHPM aktivně účastnili různých masových protestů či menších sabotáží.⁴²

Necelý rok od svého vzniku začalo mít hnutí zásadní potíže s nacistickými bezpečnostními orgány. Nejdříve byli pozatýkáni redaktoři časopisů V boj a Informační služba národního osvobození a neunikly ani hlavní vůdčí osobnosti ilegálního i původního NHPM. Muselo tedy přijít nové vedení, ale ani to nevydrželo dlouho. Do dubna 1940 se nacistům podařilo zatknout 31 funkcionářů hnutí a zbytek gestapu známých členů NHPM bylo za mříže posazeno na konci května. Od soudu, konaného v prosinci, si nevýznamnější členové hnutí odnesli tresty od 6 do 12 let žaláře.⁴³

³⁹ POKORNÝ, Zdeněk. Historie sboru: 1945 – odbojová činnost Předvoje. In: *Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 5 – Smíchově* [online]. [cit. 2015-11-11]. Dostupné z: <http://smichov.evangelnet.cz/sbor/historie>

⁴⁰ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

⁴¹ Národní hnutí pracující mládeže (NHPM). In: *Encyklopedický slovník českých dějin 1938 – 1945* [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.usd.cas.cz/UserFiles/File/Publikace/Slovník38_45.pdf

⁴² *Ibid.*

⁴³ *Ibid.*

4.4 Mladí komunisté po 2. světové válce

Po osvobození Československa zde začaly vznikat menší národní mládežnické organizace. V lednu 1945 Svaz mládeže Karpat, poté Zváz slovenskej mládeže, v květnu Svaz české mládeže a nakonec, roku 1947, také Svaz polské mládeže, působící v oblasti severní Moravy a Slezska. K obnově původního jednotného KSMČ už nedošlo⁴⁴. Periodikem mladých komunistů se stal revoluční deník Mladá fronta, jehož první číslo vyšlo 9. května 1945, po tom, co mladí odbojáři během povstání obsadili německé vydavatelství v pražské Panské ulici. To bylo také pojmenováno Mladá fronta a rozhodnutím České národní rady se záhy stalo producentem časopisů Československého a později Socialistického svazu mládeže (řeč o nich bude dále).⁴⁵

Na VIII. sjezdu KSČ bylo rozhodnuto o možnosti členství ve straně již od 16 let věku, a tak mladí komunisté získali další pole působnosti. Jejich činnost zahrnovala aktivity v rámci svazů mládeže, KSČ a také v Revolučním odborovém hnutí. Jedním z obecných cílů mladých komunistů bylo vytvoření jednotné celonárodní mládežnické organizace, proti čemuž se razantně stavěli především mladí národní socialisté (dle komunistů stoupenci „nejburžoaznější“ politické strany té doby).⁴⁶ Komunistických aktivit se v této době účastnilo čím dál tím větší procento československé mládeže, včetně jedinců, kterým idea socialistické revoluce příliš neimponovala. Jezdilo se například na tzv. stavby mládeže^{ix}, a to i do zahraničí, v rámci družby s ostatními lidově demokratickými státy. Pro mnoho mladých byla tato brigáda alespoň částečnou pojistkou před možnou šikanou ze strany KSČ.

4.4.1 Československý svaz mládeže

Na konci dubna roku 1949 byly jednotlivé národní svazy mládeže sloučeny do Československého svazu mládeže (ČSM) podřízeného KSČ a všechny ostatní mládežnické organizace byly zlikvidovány. V té době zásadně rostl počet formálních členů svazu, jelikož členství v něm bylo pro mladé lidi výhodné (např. při přijímání na školy). Sami komunisté tento jev interpretují jako chybu v organizaci, oslabující postavení a činnost ČSM. Nábor nových členů údajně proběhl příliš rychle a s malými nároky na uchazeče.⁴⁷ Spolu se svazem mládeže byla založena také jednotná dětská Pionýrská organizace ČSM. Vzhledem k podřízenosti straně bylo cílem svazu především vychovat mládež ideologicky a politicky.

⁴⁴ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

⁴⁵ JAREŠ, Michal. Mladá fronta. In: *Slovník české literatury po roce 1945* [online]. Ústavu pro českou literaturu AV ČR, 2013 [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1656>

⁴⁶ Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

⁴⁷ HORÁK, Karel. *Nejvýznamnější mezníky historie pokrokového mládežnického hnutí v Československu*. 1. Praha: Mladá fronta, 1976, s. 39. (Užití zdroje z roku 1976 může znamenat jisté ideologické zkreslení, jeho užití je však, vzhledem k absenci zdrojů jiných, nutné.)

Na 3. sjezdu v prosinci 1958 bylo schváleno, že novému členovi ČSM musí být minimálně 15 let a pro jeho přijetí z dětské organizace je nutné doporučení pionýrské skupinové rady.^x

Původní idea svazu počítala se členy ze všech částí společnosti, ale realita byla taková, že v polovině 60. let členskou základnu tvořili převážně studenti. Komunisté to zpětně přičítají nedostatečné aktivitě v získávání mladých dělníků. „*Nedostatečně byla uplatňována zásada, že dělnická mládež je páteří ČSM.*“, konstatuje publikace Ideologického oddělení ÚV SSM.⁴⁸ Mezi nimi se, v duchu doby, začal formovat kritický proud, který stranickému vedení svazu vyčítal dogmatismus a lpění na marxismu-leninismu. Na pátém sjezdu v r. 1967 se podařilo uvolnit podmínky členství a organizační struktury ČSM. V uvolněné podobě svaz fungoval až do března 1968, kdy se důsledkem ještě většího uvolnění, souvisejícího s obdobím Pražského jara, rozpadl na 18 menších organizací, jejichž stanovy už nestály na marxismu-leninismu, ale na Všeobecné deklaraci lidských práv a vymezovaly se jako politicky nezávislé, přičemž vztah ke KSČ nazývaly partnerstvím.⁴⁹ Ideologická příručka SSM se k situaci z jara 1968 vyjadřuje takto: „...rozbití jednotné organizace nebylo v zájmu mladých lidí a pod jejich tlakem, ale důsledkem rozbíječské činnosti pravicových a protisocialistických sil v ČSM i ve společnosti.“ a své tvrzení podkládá srovnáním počtu členů původního svazu (v r. 1907 cca 900 000) s organizacemi nově vzniklými (v polovině r. 1969 dohromady cca 450 000).⁵⁰

Svobodná podoba organizací však díky okupaci Československa sovětskými vojsky netrvala dlouho. Během roku 1970 se novému vedení KSČ podařilo všechny mládežnické organizace opět sjednotit – tentokrát do Socialistického svazu mládeže (SSM).⁵¹

4.4.2 Socialistický svaz mládeže

Koncem března 1969 se konal kongres jednotlivých organizací vzešlých z bývalého ČSM. Rozhodnutím shromáždění byla ustavena Federální rada dětských a mládežnických organizací ČSSR, jejímž úkolem bylo pracovat na znovusjednocení rozpadlé celostátní organizace.⁵² O rok později, v listopadu 1970, se konala ustavující konference Socialistického svazu mládeže, na které byly schváleny jeho stanovy, podle nichž bylo posláním SSM vychovávat mládež v duchu marxismu-leninismu a získávat ji pro politiku KSČ. Členové svazu zpravidla byli i budoucími členy strany.⁵³

⁴⁸ *Ibid.*, s. 40.

⁴⁸ *Ibid.*, s. 10.

⁴⁹ Československý svaz mládeže: Historie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%BD_svaz_ml%C3%A1de%C5%BEE

⁵⁰ HORÁK, Karel. *Nejvýznamnější mezníky historie pokrokového mládežnického hnutí v Československu*. 1. Praha: Mladá fronta, 1976, s. 48.

⁵¹ *Ibid.*

⁵² HOLÝ, Jaroslav. *Dějiny Svazu klubů mládeže: 1968-1969* [online]. Praha: Českomoravská rada svazu klubů mládeže, 2008 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.svaz-klubu-mladeze.cz/historie-skm/>

⁵³ Stanovy socialistického svazu mládeže. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/txt/txt_ssm_stanovy.pdf

Nedílnou součástí SSM opět byla Pionýrská organizace, která, dle stanov SSM „...na základě programu a cílů KSČ, tvořivou prací a zajímavou činností pěstuje a prohlubuje ve vědomí dětí city socialistického vlastenectví, proletářského a socialistického internacionalismu, napomáhá formování marxisticko-leninského světového názoru, vede k vytváření ušlechtilých morálních vlastností a připravuje tak pionýry ke vstupu do SSM.“⁵⁴

Socialistický svaz mládeže zanikl spolu s komunistickým režimem v Československu.

5. Současné organizace mladých komunistů

5.1 Komunistický svaz mládeže - KSM

Krátce po sametové revoluci, 13. dubna 1990, došlo k obnovení původního KSMČ, zaniklého důsledkem okupace Československa německými vojsky v březnu 1939. Organizace „usilující o překonání kapitalismu a vybudování kapitalistické společnosti“, jejíž činnost „vychází z platných právních norem a zákona o sdružování občanů ze dne 27.3.1990“, byla na MVČR zaregistrována pod názvem Komunistický svaz mládeže. Jejím prvním předsedou se stal Petr Šimůnek.⁵⁵

5.1.1 Rozštěpení KSM - vize tří proudů

Hned během prvních let svého fungování se KSM musel potýkat s vnitřním rozkolem, částečně následujícím tendenční spory v rámci KSČM, probíhající v 90. letech.⁵⁶ V roce 1991 byl zvolen nový předseda, Martin Chudoba, za jehož vedení se svaz rozštěpil.⁵⁷ Diskuse o budoucím směřování KSM probíhala především v letech 1992 - 1993, kdy počátkem roku vyústila ve zvolení tří rovnoprávných místopředsedů, reprezentujících jednotlivé názorové proudy uvnitř svazu.⁵⁸ Ani to ale, v té době cca třisetčlenný⁵⁹, svaz před definitivním rozštěpením neuchránilo.

Impulzem pro vznik prvního, tzv. reformního proudu, byly demokraticko-socialistické skupiny v KSČM, které se později formovaly ve Stranu demokratické levice a Levý blok, k němuž měl reformní proud KSM nejbliže. Reformisté v čele s Chudobou, který byl v tu dobu stále předsedou svazu, chtěli změnit název strany, vymazat z něj slovo „komunistický“, a začít se věnovat spíše nepolitickým aktivitám. Dosavadní spolupráci s

⁵⁴ *Ibid.*

⁵⁵ FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999, s. 193. ISBN 80-210-2249-3.

⁵⁶ *Ibid.*

⁵⁷ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 32. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3

⁵⁸ FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999, s. 193. ISBN 80-210-2249-3.

⁵⁹ *Ibid.*, s. 196.

KSČM plánovali přerušit.⁶⁰ Jejich snažení vyústilo 30. listopadu 1993 v přeměnu KSM na Ligu levicové mládeže, která měla v době založení kolem stovky členů a začala fungovat jako neformální mládežnická organizace Levého bloku. Její aktivita ale brzy skončila. Martin Chudoba se později k LB přidal a stal se dokonce jeho poslancem.⁶¹

Druhý proud chtěl zachovat dosavadní název a směr organizace⁶². Inklinoval k marxismu-leninismu⁶³ a měl velmi blízko ke KSČM. Dobré vztahy s komunistickou stranou udržoval především na regionální úrovni, s okresními výbory, s nimiž se dohodl spolupracovat především na aktivitách směřujících k získávání mladých lidí (krom politických akcí to byly např. kulturní programy nebo dětské tábory).⁶⁴ Po reformistické transformaci KSM v Ligu levicové mládeže se marxisté-leninisté, představující velmi malou část členů⁶⁵, s organizací rozloučili a ještě do konce roku, 6. prosince, pod názvem Komunistický svaz mládeže zaregistrovali nové občanské sdružení.⁶⁶ KSM tedy prošel podobným vývojem jako KSČM, v níž také, po odpojení reformistů, zůstalo komunistické jádro,⁶⁷ pouze s tím rozdílem, že KSM musel založit organizaci znovu.

Třetí proud pak přestavovali mladí trockističtí radikálové, seskupení kolem aktivisty trockistické skupiny Budoucnost, Petra Jindry. Jejich snaha vést KSM takto razantním směrem však netrvala dlouho – z organizace odešli už v březnu 1993.⁶⁸

5.1.2 Podoba a aktivity KSM v období mezi dvěma rozkoly

Novou předsedkyní KSM se stala Vladimíra Hroudová, kterou v roce 1995 nahradil Josef Gottwald. Ten samý rok organizace dosáhla členství ve *Světové federaci demokratické mládeže*. Roku 1997 komsomolci zveřejnili nový program, ve kterém označili KSČM za nejbližší stranu KSM⁶⁹ a definovali se jako: „*samostatná, dobrovolná, mládežnická organizace, vycházející z učení Marxe, Engelse, Lenina a navazující na pokrokové tradice celosvětového mládežnického hnutí*“, usilující o „*překonání kapitalismu a jeho nahrazení sociálně spravedlivým systémem, socialismem, jako prvního stupně k vytvoření společnosti*

⁶⁰ *Ibid.*

⁶¹ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 32. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁶² FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999, s. 193. ISBN 80-210-2249-3.

⁶³ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 32. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁶⁴ FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999, s. 194. ISBN 80-210-2249-3.

⁶⁵ KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 14. ISBN 978-80-904725-2-5.

⁶⁶ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 32. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁶⁷ FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999, s. 194. ISBN 80-210-2249-3.

⁶⁸ *Ibid.*

⁶⁹ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 32-33. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

*komunistické - beztrždní, kde všestranný a svobodný rozvoj každého jednotlivce je základem pro svobodný rozvoj všech, kde rozvoj člověka a společnosti nebude zajišťován ani na úkor životního prostředí, ani na úkor jednotlivých národů (což je možné na základě odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazením vlastnictvím výrobních prostředků společenským).*⁷⁰ Dalším pro KSM významným počinem roku 1997 bylo vydání prvního čísla *Mladé pravdy*,⁷¹ měsíčníku, který je oficiálním tiskovým orgánem KSM. Členská základna organizace měla k tomuto roku čítat kolem 250 osob, pravděpodobně to však bylo jen několik desítek členů.⁷²

V roce 1998 začal KSM spolupracovat s nově vzniklou trockistickou skupinou, *Socialistickou organizací pracujících*. Účastnili se společně několika radikálně levicových demonstrací, ovšem docházelo na nich k fyzickým šarvátkám s anarchisty. Komsomol podporoval např. *Iniciativu proti rasismu* (IPRA), ve které se SOP značně angažovala. Jeho členové se např. aktivně účastnili velké protifašistické demonstrace v říjnu 1999.⁷³ Jako perličku lze uvést, že v těchto letech KSM údajně uspořádal demonstraci za legalizaci měkkých drog (za což sklídl kritiku ze strany KSČM).⁷⁴ Daná informace, uvedená v knize *Komunismus v České republice*, ovšem může být špatnou interpretací zapojení KSM do kampaně *Prevence místo represe* z roku 1999, kdy vstoupily v platnost tzv. protidrogové zákony, s nimiž KSM nesouhlasil, jelikož v nich viděl další represivní nástroj státní moci, neřešící jádro problému a snadno zneužitelný „zejména proti levicové mládeži“ (ve formě podstrčení drog policií atp.)⁷⁵ V programových dokumentech KSM lze také dohledat následující tezi: „KSM odmítá legalizaci lehkých a těžkých drog. Drogy nejsou východiskem z problémů dnešní doby, ty je třeba řešit!“ (příspěvek není datován, pravděpodobně pochází z r. 1999 nebo 2000)⁷⁶, taktéž hovořící spíše proti pravdivosti informace uvedené ve zmíněné knize.

Dlouhodobou aktivitou KSM je boj proti NATO, kterou mladí komunisté považují za zločineckou organizaci, „vojenský pakt určený k prosazování mocenské hegemonie

⁷⁰ Programové dokumenty KSM. *Ksm.sweb.cz* [online]. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/program.htm#p1>

⁷¹ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 33. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁷² SIEBERT, K. *Mladá česká levice*. Praha, 1998. Seminární práce v předmětu Aktuální problémy současné politiky. Ústav politologie FF UK. In: BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 33. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁷³ BASTL, Martin. *Socialistická organizace pracujících (Trockistické organizace v České republice)* [online]. Brno, 2001 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: http://www.sds.cz/docs/prectete/epubl/mba_sop.htm

⁷⁴ FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999, s. 196. ISBN 80-210-2249-3.

⁷⁵ Rezoluce kampaně *Prevence místo represe*, 1999. *Komunistický svaz mládeže* [online]. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/rezoluce-kampane-prevence-misto-represe-1999.html>

⁷⁶ Programové dokumenty KSM: Základní teze Komunistického svazu mládeže ke drogové problematice. *Ksm.sweb.cz* [online]. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/program.htm#p1>

USA“, který se „připravuje na válku o suroviny, zejména o ropu“. ⁷⁷ Zpočátku mladí komunisté pořádali kampaně proti vstupu ČR do této organizace. Když jejich úsilí nemělo kýžený účinek a ČR do NATO v roce 1999 úspěšně vstoupila, založili *Socialistickou akci mládeže proti NATO*, která ihned začala tvrdě kritizovat bombardování Jugoslávie, pořádat demonstrace a zveřejňovat různé výzvy ⁷⁸. V roce 2000 se Praha připravovala na zářijové výroční zasedání dalších dvou institucí, které jsou mladým komunistům trnem v oku - MMF a Světové banky. Při této příležitosti KSM připravil rozsáhlou kampaň *STOP MMF!*, zahrnující mj. i různé meetingy a konference na různých místech ČR, jejíž vrcholem byla demonstrace konaná 23. září v Praze. ⁷⁹

Pod vedením nového předsedy z roku 2001, Zdeňka Štefka, probíhala kampaň *ZASE*, zaměřená proti vstupu ČR do EU, a kampaň proti zavedení školného *SOS student*. Dále se KSM účastnil kampaně *Ani kačka na vojáčka*, odmítající nasazení českých vojáků do války proti terorismu, různých protiválečných či antiglobalizačních demonstrací a zahraničních sociálních fór. ⁸⁰ V roce 2004 členové komsomolu navštívili také první české sociální fórum v Praze, organizované *Iniciativou za sociální fóra v ČR*, do které byli aktivně zapojeni. ⁸¹

V listopadu 2005 se konal 7., od rozkolu v 90. letech největší, sjezd KSM. Dle mladých komunistů měl velký význam, jelikož se na něm ukázalo, že organizace vzrůstá po stránce kvalitativní i kvantitativní, což ocenil také na sjezdu přítomný tehdejší předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip, s tím, že by si přál, aby členové KSM tvořili budoucí novou krev KSČM. ⁸²

V roce 2006 začal KSM velmi aktivně vyjadřovat nesouhlas s umístěním amerických radarů na české území. Krom svých aktivit začal spolupracovat také na velké kampani *Ne základnám*. Jeho členové se účastnili četných demonstrací této iniciativy, přestože komunistické symboly na nich často nebyly vítány. ⁸³ Tato doba už ale spadá do další kapitoly existence KSM.

⁷⁷ Stanovisko KSM ke vstupu ČR do NATO, 1999. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 1999 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/stanovisko-ksm-ke-vstupu-cr-do-nato-1999.htm>

⁷⁸ Prohlášení Socialistické akce mládeže proti NATO, 1999. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 1999 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/prohlaseni-socialisticke-akce-mladeze-proti-nato-1999.html>

⁷⁹ STOP MMF!: Akce září 2000. *Ksm.sweb.cz* [online]. 2000 [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/mmfakce.html>

⁸⁰ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 33. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁸¹ Pohled do historie českých sociálních fór. *Mezinárodní Revoluční Organizace RIO!* [online]. 2010 [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <http://www.anticapitalista.com/revo-cz/2010/08/16/pohled-do-historie-ceskych-socialnich-for/>

⁸² KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 16. ISBN 978-80-904725-2-5.

⁸³ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 35. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

5.1.3 Potíže KSM se zákonem

Bývalý předseda KSM, Milan Krajča, se ve své knize *Budoucnost nelze zakázat* rozhořčuje nad tím, že sametovou revolucí byla rozpoutána „antikomunistická zbesilost“, orientující se na KSČM, jejíž součástí „byly po celou dobu i útoky nepřímé, vedené proti s ní spřízněným organizacím, v první řadě proti Komunistickému svazu mládeže“⁸⁴. Daným výroky jistě lze přisoudit značnou subjektivitu, nicméně názor, že KSM je nezářídka terčem různých obvinění, nesdílí pouze sami komunisté. „Tato organizace se stala hlavním terčem státní antikomunistické represe“, píše například v knize *Krajní pravice a krajní levice v ČR* brněnský politolog Miroslav Mareš.⁸⁵

Pravděpodobně první trestní oznámení bylo na KSM podáno na jaře roku 1996. Týkalo se únorové demonstrace v Praze, na které mladí komunisté propagovali KSČ, ale nakonec bylo odloženo.⁸⁶ Nejzávažnější potíže KSM, ohrožující jeho existenci, se objevily až o téměř deset let později, v době, kdy organizaci vedl již zmíněný Milan Krajča (předseda od r. 2005). Z veřejné činnosti mladých komunistů začal být velmi patrný marxismus-leninismus a postupem času se z nich stala zásadní opora dogmatického proudu uvnitř KSČM, což budilo značnou nevoli u protikomunistických aktivistů a zároveň se „vůči KSM koncentrovala i státní protikomunistická represe, přičemž tuto organizaci bylo možné interpretovat i jako jistý „zástupný terč“ za KSČM“⁸⁷

5.1.4 Upozornění a výzva k upuštění od nedovolené činnosti 2005

21. října 2005 Ministerstvo vnitra ČR obdrželo od policie podnět k rozpuštění KSM.⁸⁸ 25. listopadu 2005 přišel KSM od Ministerstva dopis, vyzývající organizaci, aby upustila od nedovolené činnosti a informovala ministerstvo a přijatých opatřeních, a to nejpozději do 31. prosince 2005. Jako důvod ke svému jednání MVČR v dopise uvedlo, že dle *Politického programu organizace*, uveřejněného na webových stránkách KSM, jsou mladí komunisté v rozporu se zákonem. Konkrétně ministerstvo citovalo tyto pasáže: „KSM usiluje o revoluční překonání kapitalismu a o nastolení ekonomických - odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským - a společenských- zavedení socialistické demokracie - podmínek pro budování socialismu, jako prvního stupně k vytvoření společnosti komunistické, jejíž vybudování je konečným cílem. [...] KSM si je vědom toho, že kapitalismus nemůže být jednoduše reformován. KSM

⁸⁴ KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 13. ISBN 978-80-904725-2-5.

⁸⁵ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 31. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

⁸⁶ *Ibid.*, s. 32.

⁸⁷ *Ibid.*, s. 34.

⁸⁸ *Ibid.*

proto bojuje za revoluční svržení kapitalistického řádu masami pracujících.“ a podložilo je úryvky článků v Mladé pravdě.⁸⁹

Na základě uvedených textů ministerstvo KSM vytýká snahu o „*nastolení jiného způsobu ustavování politické reprezentace státu*“, čehož lze dosáhnout pouze politickou činností, kterou tedy pravděpodobně organizace vyvíjí. Ovšem dle zákona^{xi} politická činnost přísluší pouze politickým stranám a hnutím, nikoliv občanským sdružením, kterým KSM je. Zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů, § 4 pak uvádí: „*Nejsou dovolena sdružení a) jejichž cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony.*“ a to je dle ministerstva pasáž, se kterou je KSM v rozporu, jelikož na svém webu aktivně propaguje ideologii marxismu-leninismu, která hlásá násilnou revoluci, třídní boj, diktaturu proletariátu a šíří třídní zášť.⁹⁰

Mladí komunisté argumenty ministerstva razantně odmítli s tím, že se ministerstvo snaží kriminalizovat celé komunistické hnutí, k němuž teoretické práce marxismu-leninismu (zveřejněné na webu KSM) neodmyslitelně patří, a že zákon, který by možnost účasti na politickém životě vyhrazoval pouze politickým stranám a hnutím neexistuje – speciálně pro ně totiž byla vymezena pouze účast ve volbách. K tomu téměř každá větší politická strana má svou mládežnickou organizaci registrovanou jako občanské sdružení, která se na politickém životě podílí. O celé události pak KSM informoval „pokrokové a demokratické síly“ v ČR i zahraničí a požádal je o pomoc.⁹¹

Reakcí byly, dle Milana Krajčí, desítky a brzy se objevil i „*mohutný ohlas v zahraničí*“ dosahující „*vskutku neočekávaných rozměrů*“.^{xii} Z těch českých uvádí např. prohlášení *Unie českých spisovatelů* (tj. převážně levicová organizace), nazvané *Než přijdeš na Řadu*, v němž spisovatelé vyjadřují obavy, že snahy MVČR, momentálně uplatňované na KSM, začnou v budoucnu narušovat celou občanskou společnost v ČR. Dále se spisovatelé zmiňují o tom, že již delší dobu upozorňují na to, že v naší zemi je „*umlčován, napadán či ignorován každý hlas kritický ke společenské realitě, zvláště pokud vychází z levicových pozic*“, což má největší dopad na spisovatele a intelektuály. Zároveň vyzývají, aby lidé v těchto věcech nebyli pasivní, bez ohledu na to, zda sympatizují s politickými postoji KSM či nikoli.⁹²

⁸⁹ BENEŠOVÁ, Daria za MVČR. *Upozornění a výzva k upuštění od nedovolené činnosti, adresovaná KSM*. Praha: MVČR [online]. 2006 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://blisty.cz/files/2006/ksm/20051127_mvcr-benesova-vyzva.pdf

⁹⁰ *Ibid.*

⁹¹ KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 16. ISBN 978-80-904725-2-5.

⁹² KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 17-22. ISBN 978-80-904725-2-5.

Bývalý předseda ÚV KSČM Miroslav Grebeníček reagoval rozsáhlým článkem, nazvaným *Bachovská horlivost působí komicky*. „*Nejkomičtější a zcela nesmyslnou výhradou*“ MVČR se mu jevil „*záměr zakázat mladým používání slova revoluční v souvislosti s programovou představou o překonání kapitalismu společností demokratičtější a humánnější*“. Tuto myšlenku pak rozvádí ještě dál, tím, že pokud by se ministerstvu podařilo v politické a teoretické rovině zakázat slovo „revoluce“, jež je mezinárodním termínem označujícím překonání nějakého výchozího stavu pokročilejším, byl by to jistě čin evropského až světového významu. Poté obviňuje „*horlivé, ale teoreticky nedostatečně vybavené*“ úředníky MVČR z toho, že ministra Bublana přivádějí k zavedení cenzury, která je samozřejmě protiústavní.⁹³

Krajča uvádí i slova ministra vnitra Františka Bublana, která byla v PSP ČR reakcí na dotaz komunistického poslance Václava Exnera, zda se MVČR chystá k nějaké širší prověrce občanských sdružení, podobné té, která proběhla u KSM. Ministr Bublan mj. řekl, že po kauze s KSM na MVČR přišlo několik podnětů, týkajících se dalších občanských sdružení, a že se ministerstvo zabývá jejich webovými stránkami, zda také neprovádějí politickou činnost, ovšem „*někdy je to trochu problém, rozlišit mezi typicky politickou činností a mezi vyjadřováním politických názorů*“. Nakonec dodal, že MVČR rozhodně nemá zájem rušit občanská sdružení, o to méně mládežnická, bez ohledu na to, zda stojí nalevo či napravo, a že mu jde pouze o to, aby byl dodržován zákon.⁹⁴

Ačkoli měl KSM do konce roku 2005 sjednat nápravu a ministerstvo o tom informovat, neučinil tak. Ministerstvo ale nezareagovalo okamžitě (dle zákona by mělo hnutí, které neuposlechlo výzvy, rozpustit), takže komunisté získali více času celou věc promyslet. Otázkou je, proč to neudělali do termínu udaného ve výzvě, nicméně 28. února 2006 poslal KSM ministerstvu vyjádření, jehož přílohou byl pozměněný program organizace. První změna spočívala v odebrání slova „Politický“ z názvu dokumentu (vzniklo tedy pouze „*Program organizace*“). Dále mladí komunisté nahradili výroky "KSM usiluje o revoluční překonání kapitalismu..." a "KSM proto bojuje za revoluční překonání kapitalismu...", formulacemi "KSM stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu..." a "KSM proto stojí na straně úsilí o revoluční překonání kapitalismu..". Ve vyjádření pak svaz uvedl, že se s tvrzeními ministerstva absolutně neztotožňuje, ale přesto upravil znění programu tak, aby znemožnil ve výzvě uvedený výklad.⁹⁵

⁹³ *Ibid.*, s. 27.

⁹⁴ *Ibid.*, s. 23-24.

⁹⁵ BENEŠOVÁ, Daria za MVČR. *Rozhodnutí o rozpuštění KSM*. Praha: MVČR [online]. 2006 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.blisty.cz/files/2006/ksm/20061012_mvcr-rozhodnuti_dor-20061016.pdf

5.1.5 MVČR rozhoduje o rozpuštění KSM

MVČR ovšem neshledalo krok KSM jako dostatečnou nápravu a zahájilo řízení o jeho rozpuštění. Organizace tuto informaci dostala v dopise z 20. července 2006 a využila zákonného práva seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Navíc brzy zažádala o prodloužení lhůty pro vyjádření, čemuž ministerstvo vyhovělo a do 4. září 2006 řízení přerušilo. Vyjádření KSM dorazilo na ministerstvo 6. září 2006. Mladí komunisté v něm vyjádřili své přesvědčení o neoprávněnosti řízení a vznesli požadavek na jeho ukončení. Argumentovali tím, že revolučním bojem v jejich programu je myšlen boj výhradně politický (k žádnému násilí tedy nepodněcují). Tvrzení, že „*se snaží o jiný způsob ustavování politické reprezentace státu*“ přijali s tím, že to ale není nic, co by se neslučovalo se zákony ČR, jelikož stále jde o proces ustavování a ten je s demokracií konformní; a obvinění z politické činnosti, příslušící politickým stranám a hnutím, odmítli, jelikož nikde v jejich programu není uvedeno, že by se chtěli účastnit voleb.⁹⁶

MVČR ale své stanovisko nezměnilo, vzhledem k tomu, že *Program KSM* (na základě kterého bylo řízení zahájeno) nebyl změněn, ačkoli KSM měla během doby, po kterou bylo řízení přerušeno, čas to udělat. Formulace v *Programu KSM* podle ministerstva „*nadále připouští zapojení KSM do aktivit neslučitelných s ochranou práva každého jednotlivce garantovaného v čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Přihlášení se k úsilí, které směřuje k popření práva soukromého vlastnictví výrobních prostředků, je neslučitelné se základními demokratickými principy.*“ Dle Ústavy ČR se mezi náležitosti demokratického právního státu řadí ochrana práv a svobod člověka a občana, přičemž změna těchto základních náležitostí je nepřipustná. *Program KSM* je tedy dle MVČR v rozporu s § 4 a) Zákona o sdružování občanů, „*dle něhož nejsou dovolena sdružení, jejichž cílem je jinak porušovat ústavu a zákony*“. Rozhodnutí o rozpuštění KSM bylo vydáno 12. října 2006.⁹⁷

Milan Krajča na vzniklou situaci pohlíží poněkud odlišně. Ve své knize (v kapitole nazvané *Kdo chce psa bít...*) píše, že výhrůžky MVČR ohledně rozpuštění KSM na konci roku 2015 se nenaplnily, což bylo důsledkem velkého negativního ohlasu a především pak chabostí argumentace ministerstva. Poté ale „*mocipáni*“ z MVČR opustili „*veškeré své dosavadní důvody, pro které měl být KSM rozpuštěn – tedy propagace díla K. Marxe a V. I. Lenina a zároveň politická aktivita, která dle nich občanským sdružením nepřísluší*“ a dali se do hledání záminky nové. Tou se, po několikaměsíčním hledání, stal program KSM.⁹⁸ Přitom programu (resp. v té době *Politického programu*) KSM se naprosto jasně týkalo již

⁹⁶ *Ibid.*

⁹⁷ BENEŠOVÁ, Daria za MVČR. *Rozhodnutí o rozpuštění KSM*. Praha: MVČR [online]. 2006 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.blisty.cz/files/2006/ksm/20061012_mvcr-rozhodnuti_dor-20061016.pdf

⁹⁸ KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 43-45. ISBN 978-80-904725-2-5.

upozornění a výzva k upuštění od nedovolené činnosti MVČR z roku 2005, kde bylo organizaci mj. vytýkáno porušování § 4 a) Zákona 83/1990 Sb. o sdružování občanů, s tím, že jejím cílem je porušovat ústavu a zákony – a z toho samého MVČR mladé komunisty obviňuje i v dokumentu rozhodujícím o rozpuštění jejich organizace. Rozdílné jsou pouze argumenty ministerstva. V prvním případě spatřuje porušování zákona v propagaci marxismu-leninismu na webu organizace, v kontextu se záměry vyjádřenými v *Politickém programu KSM*. V druhém případě je specifikován pouze záměr KSM omezit soukromé vlastnictví.

5.1.6 Rozpuštění KSM u soudu - bezúspěšně

Mladí komunisté se finálnímu rozhodnutí Ministerstva vnitra rozhodli bránit soudní cestou. Oslovili Městský soud v Praze a Nejvyšší soud, který se případem odmítl zabývat. Správní žalobu KSM na MVČR začal projednávat Městský soud v Praze a tím bylo rozpuštění KSM až do rozsudku odloženo.⁹⁹

Koncem října 2006 se tak členové organizace mohli účastnit pražské schůze evropských komunistických organizací mládeže, kterou již nějakou dobu sami připravovali a jejímž tématem bylo vzednutí nové vlny antikomunismu v Evropě. V listopadu se pak v Praze sešly evropské komunistické a levicové strany, které k rozpuštění KSM vydaly stanovisko, v němž mj. vyzvaly „*příslušné orgány České republiky, aby zrušily toto protidemokratické rozhodnutí, které je v rozporu s Všeobecnou deklarací lidských práv a svobod OSN*“. Další projevy solidarity s KSM se objevily ve formě demonstrací před českými zastupitelskými úřady v zahraničí (protesty mládež zorganizovala v Řecku, Itálii, Turecku či Rakousku, Belgii, Rusku, Portugalsku, Švédsku, Velké Británii, Německu, Maďarsku, Španělsku a, dle Krajčů, údajně ještě v mnoha dalších zemích, i mimo Evropu). Další protesty se pak konaly ku příležitosti návštěv tehdejšího prezidenta Václava Klause v zahraničí.¹⁰⁰

Na soud mladí komunisté čekali rok a půl. Konal se 19. března 2008 (Milan Krajča ve své knize vyjadřuje podezření, zda tak dlouhá příprava neměla nějakou souvislost s plánovaným 8. sjezdem KSM, který se měl konat tři dny po soudním jednání.). Zájem o proces byl údajně tak velký, že nedostačovala kapacita soudní síně. Krajča se rozhořčuje nad tím, že „*i navzdory tomuto velkému zájmu ze strany veřejnosti, dobře připravené žalobě ze strany komunistického advokáta Čestmíra Kubáta^{xiii} a chatrné obhajobě představitele Ministerstva vnitra ČR Václava Henycha*“ KSM spor nevyhrál.¹⁰¹

⁹⁹ KRAJČA, Milan. Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže. 1. Mladá pravda, 2010, s. 47. ISBN 978-80-904725-2-5.

¹⁰⁰ *Ibid.*, s. 49-64.

¹⁰¹ *Ibid.*, s. 73.

Městský soud v Praze neshledal v rozhodnutí MVČR žádné pochybení. Mladí komunisté v žalobě namítali například, že ministerstvo ve svém rozhodnutí neuvedlo přesné znění problémových částí programu, ani žádnou právní normu, která by jimi měla být porušena, nebo se odvolávali na čl. 17 Listiny základních práv a svobod, zajišťující svobodu projevu názoru a právo svobodně rozšiřovat ideje a informace.^{xiv} S těmito argumenty soud nesouhlasil. První uvedené tvrzení shledal nepravdivým, jelikož dané části programu KSM v rozhodnutí o rozpuštění citovány byly, a k nařčení ministerstva z nerespektování Listiny základních práv a svobod uvedl, že „*stěžovatelovo právo na svobodu projevu nelze nadřazovat ostatním základním lidským právům a svobodám, které je třeba vnímat v jejich vzájemné souvztažnosti*“.¹⁰²

Rozsudkem Městského soudu v Praze nabylo rozhodnutí MVČR právní moci a KSM byl tedy oficiálně rozpuštěn. Rozhodl se ale podniknout další krok ke své záchraně – podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.¹⁰³ V době svého zákazu se mladí komunisté rozhodli působit ilegálně. Jejich poslední legální aktivitou byl již zmiňovaný 8. sjezd KSM, který se sice konal až po soudním jednání, ale v tu dobu nebylo rozhodnutí soudu oficiálně doručeno a organizace tedy mohla stále fungovat.¹⁰⁴ Krom jiných dokumentů na srazu KSM přijal také rezoluci ke svému rozpuštění, zakončenou následujícím textem: „*KSM vyzývá všechny demokratické síly, aby se postavili proti zákazu KSM Ministerstvem vnitra a proti antikomunistickým a protidemokratickým snahám současné státní moci. Zároveň KSM ubezpečuje všechny své členy a stoupence, že navzdory zákazům a perzekucím neustupuje od svých aktivit za zájmy většiny mladé generace – obyčejných studentů, učňů, mladých pracujících a nezaměstnaných – a za socialismus.*“¹⁰⁵

5.1.7 Nejvyšší správní soud ruší zákaz

Kasační stížnost KSM mj. stavěla na dvojím chápání pojmu „vlastnictví“. V programu KSM byl údajně tento pojem užit ve smyslu ekonomickém, ne právním, což plyne už jen z toho, že sám program nebyl právním dokumentem. Odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků a jeho nahrazení vlastnictvím společenským chápou mladí komunisté jako ekonomickou, nikoli právní, podmínku překonání kapitalismu. Možná

¹⁰² Rozsudek jménem republiky: č. j. 7 As 29/2008 - 104. *Nejvyšší správní soud* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0029_7As__0800104A_prevedeno.pdf

¹⁰³ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 34. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3

¹⁰⁴ KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. 1. Mladá pravda, 2010, s. 73-74. ISBN 978-80-904725-2-5.

¹⁰⁵ Rezoluce 8. sjezdu KSM k rozpuštění KSM Ministerstvem vnitra. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2008 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/rezoluce-8.-sjezdu-ksm-k-rozpusteni-ksm-ministerstvem-vnitra.htm>

pojetí výrazu „vlastnictví“ pak KSM dokazuje několika citacemi z knih. Tato námitka měla být vznesena už u Městského soudu v Praze, ten ji ale ignoroval.¹⁰⁶

Dále komunisté připomněli, že „*odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků*“, vyvlastňování a omezování vlastnického práva je podle českých zákonů přípustné, což dokazovali čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod^{xv}, § 128 odst. 2 Občanského zákoníku (vlastnické právo)^{xvi} a zákonem č. 184/2006 Sb. (zákon o vyvlastnění)^{xvii}. K tomu jsou přesvědčeni o tom, že zespolečenštění soukromého majetku může proběhnout pouhou změnou charakteru původních vlastnických vztahů a nemusí tedy nutně znamenat změnu vlastníka. A naopak zestátnění zase vůbec nemusí být zespolečenštěním. Podmínky by měly být nastaveny tak, aby vlastníci se svým majetkem nakládali ve prospěch společnosti a aby mezi nimi a společností nebyl nesmiřitelný rozpor. Socialismus dle mladých komunistů vzniká ve chvíli, kdy co se týče vlastnictví výrobních prostředků, začne docházet k souladu mezi individuálním, skupinovým a obecným zájmem.¹⁰⁷

Nejvyšší správní soud důrazně zamítnul tvrzení KSM o nepříslušnosti Městského soudu v Praze řešit jeho žalobu. Dále odkazoval na četná vyjádření *Evropského soudu pro lidská práva*, který se otázce omezení práva svobodně se sdružovat již několikrát věnoval. Reflektuje např. tyto výroky: 1. ELPS se kromě toho, zda žalovaný stát jednal v dobré víře, rozumně a pečlivě, musí zabývat také přiměřeností zásahu vzhledem k jeho cíli a relevancí důvodů k jeho ospravedlnění. 2. Právo svobodně se sdružovat není absolutní – ochrana jedněch práv a svobod uvedených v *Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod* (dále jen *Úmluva*) někdy může vést k omezení druhých. „*Vyvážení konfliktních zájmů a práv jednotlivců je obtížný úkol. Může zahrnovat zvážení politických a sociálních otázek, na které se názor v demokratické společnosti významně liší.*“ 3. Činnost daného subjektu nemusí dojít až ke konkrétní realizaci jednání neslučitelného s *Úmluvou* – státní orgány mohou zavést preventivní opatření proti vyjadřování názorů navádějících k násilí či popírajících principy demokracie. Takové kroky ovšem „*vedou k poškození demokracie a mnohdy i k jejímu ohrožení*“. 4. Přestože nejsou cíle daného subjektu v souladu s ústavou, nemusí být zásah do jeho sdružovacího práva ospravedlnitelný – pokud sdružení ke změně současné struktury státu, dané ústavou, užívá zákonných a demokratických prostředků a jestliže je cíl v souladu se základními demokratickými principy. (V konkrétním případě, ze kterého vzešel tento výrok, se ESLP zabýval také tím, zda by vůbec sdružení mělo reálnou šanci uskutečnit změny, o něž usiluje).¹⁰⁸

¹⁰⁶ Rozsudek jménem republiky: č. j. 7 As 29/2008 - 104. *Nejvyšší správní soud* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0029_7As_0800104A_prevedeno.pdf

¹⁰⁷ Rozsudek jménem republiky: č. j. 7 As 29/2008 - 104. *Nejvyšší správní soud* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0029_7As_0800104A_prevedeno.pdf

¹⁰⁸ *ibid.*

Městskému soudu v Praze dal Nejvyšší správní soud za pravdu např. v tom, že MVČR mělo při rozpuštění jasnou oporu v zákoně o sdružování. Naprosto souhlasil také s jeho výkladem pojmu „soukromé vlastnictví“, který kasační stížnost KSM napadala. V souvislosti s tím NSS zmínil, že stěžovatel si neuvědomuje úlohu soudu, jehož úkolem není vést akademickou polemiku o významu pojmů, (použijeme-li nadsazenější obrat) nechat se poučovat citacemi z publikací vydaných v šedesátých až osmdesátých letech minulého století ad. Danou část kasační stížnosti považuje soud za irelevantní.

Dále NSS zdůraznil důležitou zásadu, že „*K rozpuštění sdružení nepostačuje každé porušení zákona či veřejného pořádku, ale pouze takové, které se svým významem vyrovná omezení sdružovacího práva.*“. Městský soud v Praze se ale ve svém rozsudku nezmiňuje, zda se pokusil posoudit nezbytnost zásahu MVČR proti KSM. Ministerstvo své rozhodnutí založilo pouze na programu organizace. Nezabývalo se už další její veřejnou činností, tím, jak je vnímána veřejností, jaké má postavení a vliv ve společnosti, v jaké míře je reálné, že by dosáhla uvedených cílů apod. Dle Nejvyššího správního soudu není tabuizace extrémních, společensky citlivých témat a zákaz prezentace s nimi spojených radikálních názorů správným řešením (alespoň nejedná-li se o reálné ohrožení demokratických hodnot a práv a svobod občanů), jelikož často vede k potlačení veřejné diskuse. Ta je ale velice důležitá – napomáhá svobodnému utváření názorů, pochopení historie a vyvarování se stejných chyb.¹⁰⁹

Nejvyšší správní soud nakonec rozhodl, že v případě rozpuštění KSM došlo k porušení práva sdružovat se, garantovaného v Úmluvě a LZPS. Nezbytnost zásahu nebyla dostatečně odůvodněna, resp. ministerstvo se o toto odůvodnění ani nesnažilo, a tím postupovalo v rozporu s právními předpisy. Městský soud v Praze pak chyboval, když nesprávný krok MVČR schválil. Rozsudek pražského městského soudu byl tedy dne 28. srpna 2009 zrušen a vrácen k dalšímu projednání.¹¹⁰

Milan Krajča ve své knize nejví z rozhodnutí NSS zásadnější nadšení. Nelíbí se mu, že se v odůvodnění soudního rozhodnutí nacházejí „*problematické*“ pasáže, díky nimž jsou vrátka k ilegalizaci KSM stále pootevřená. Potěšen se zdá být pouze z toho, že verdikt Nejvyššího správního soudu zásadně šokoval všechny zaryté antikomunisty, a že mladí komunisté poprvé od začátku kauzy našli zastání, ačkoli pouze ve formě obnoveného jednání, nikoli legalizace KSM.¹¹¹

Městský soud v Praze v rámci nového jednání, konaného 27. ledna 2010, reflektoval vyjádření NSS a v souladu s ním se rozhodl zrušit rozhodnutí MVČR o rozpuštění KSM z roku 2006. I zde se Krajča, tentokrát podrobně, rozepisuje o „*Damoklových mečích*“,

¹⁰⁹ *Ibid.*

¹¹⁰ *Ibid.*

¹¹¹ KRAJČA, Milan. Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže. 1. Mladá pravda, 2010, s. 99. ISBN 978-80-904725-2-5.

zakomponovaných v odůvodnění rozsudku. Nicméně nakonec konstatuje, že „vítězství“ KSM je „velkou posilou a důkazem, že i budoucí antikomunistická vystoupení se neobjedou bez jednoznačné reakce nejen komunistů.“¹¹²

5.1.8 KSM od roku 2010

Legální činnost Komunistického svazu mládeže byla obnovena 13. března 2010, na mimořádném pražském legalizačním sjezdu.¹¹³ KSM se ale nevrátil v plné síle. Po jeho rozpuštění v roce 2008 vzniklo několik nových organizací, z nichž nejvýznamnější byl Svaz mladých komunistů Československa (SMKČ), působící na Moravě, a fungující dodnes. Obě organizace spolu neustále bojují. Členové, kteří zůstali věrní původnímu KSM, zakládali různá sdružení, jejichž úkolem bylo udržet členskou základnu (např. Komunistický svaz mladých, Svaz mladých komunistů, Komunistická mládež...). Objevily se také neúspěšné pokusy o rozšíření komunistických myšlenek mezi širší levicovou mládež (př. Svaz mládeže, Lidové hnutí proti EU).¹¹⁴ Fakticky KSM prožíval další rozkol. Účastníci legalizačního sjezdu si toho byli dobře vědomi a sepsali výzvu ke sjednocení komunistického mládežnického hnutí v ČR, ve které danou situaci označili za „skutečně komplikovaný a jen složitě řešitelný problém“, způsobený jak jedinci, kteří po rozpuštění KSM opustili jeho řady a začali se věnovat jiným aktivitám, tak rozpory uvnitř KSČM, týkající se přístupu k radikální komunistické mládeži.¹¹⁵

5.1.8.1 Kdo reprezentuje KSM od r. 2010?

Na legalizačním sjezdu v r. 2010 odstoupil dosavadní předseda KSM Milan Krajča a vedoucí předsednický post byl nahrazen Ústřední radou KSM,¹¹⁶ která je nejvyšším orgánem svazu v době mezi sjezdy (absolutně nejvyšším orgánem je sjezd).¹¹⁷ Je zajímavé, že v tiskové zprávě ze sjezdu (tohoto ani následujících) neuvádí organizace jména do rady zvolených zástupců. Články na webu KSM byly zprvu občasně publikovány jménem Jakuba Holase, tajemníka Ústřední rady z roku 2010 a jakéhosi Huberta Horkého, což je pravděpodobně pseudonym. Objevila se také jména Radim Gonda a Ondřej Kazík. Od r. 2011 se pak na webu už téměř žádné konkrétní osoby z KSM nevyskytují, tedy až na občasné zmínky o Milanu Krajčovi, ovšem pouze v souvislosti s tím, že je členem KSM,

¹¹² *Ibid.*

¹¹³ *Ibid.*, s. 100.

¹¹⁴ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 35. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3

¹¹⁵ Výzva sjezdu k jednotě komunistického mládežnického hnutí v ČR. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2010 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/vyzva-sjezdu-k-jednote-komunistickeho-mladeznickeho-hnuti-v-cr.html>

¹¹⁶ Tisková zpráva - KSM oficiálně legalizován. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2010 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/z-aktivit-ksm/tiskoa-zprava-ksm-oficialne-legalizovan.html>

¹¹⁷ Činnost KSM. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2006 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content

nikoli funkcionářem; a později je zmiňován jako člen výkonného výboru *Společnosti česko-kubánského přátelství* (SČKP) nebo člen ÚV KSČM.

Fakt je ovšem ten, že ačkoli Krajča v roce 2010 opustil místo předsedy svazu, je jedním z jeho hlavních vůdců dodnes. Zdá se, že jeho odstoupení mělo působit jako čára za jednou érou KSM, ale prakticky šlo pouze o zneprůhlednění organizačních struktur. Během rozhovoru v Českém Rozhlase z března 2010 Krajča na otázku, proč už nechce být předsedou KSM, odpověděl mj., že „na sjezdu zvolili pouze jakési širší vedení“, což znělo tak, že z čela organizace neodchází, ale pouze se o vedení dělí s několika dalšími jedinci. V další části odpovědi naopak říká, že už v čele organizace stát nechtěl.¹¹⁸ Dalším výrazným představitelem je Ctirad Musil – šéfredaktor časopisu KSM *Mladá pravda*. Dle některých informací¹¹⁹ je pravděpodobné, že právě on je středem menší skupinky, která v současnosti organizaci žene kupředu, zatímco Krajča se svými lidmi pouze zneužívá benefity, jež s sebou působení v organizaci nese. Ondřej Kazík – informací o něm je málo, jezdí s KSM do zahraničí a v r. 2014 byl podepsán pod zprávou ze sjezdu na webu jednoho z pražských OV KSČM.¹²⁰ Další mladí muži, jejichž aktivita v KSM je velmi pravděpodobná, jsou Radim Gonda – bývalý místopředseda Ústřední rady KSM, v roce 2011 byl jedním z hlavních představitelů organizace,¹²¹ Ludvík Šulda – místopředseda KSM z roku 2005. Jistě víme pouze to, že je s KSM a Krajčou v úzkém kontaktu v rámci SČKP (spolupracují, jezdí společně na zahraniční cesty) a Jakub Holas – tajemník ÚR z roku 2005.

Dle podmínek přijetí se členem KSM může stát fyzická osoba mezi 15 až 35 lety, která má trvalý pobyt v ČR a souhlasí s politikou organizace, přičemž je připravena aktivně se na ní podílet. O přijetí nových členů rozhoduje schůze daného klubu nebo ÚR KSM. Každý člen musí mít platný členský průkaz.¹²² KSM se v současné době údajně skládá z cca pěti aktivních členů a několika málo pasivních příznivců.¹²³ Bývalý člen KSM i SMKČ David Pazdera mi v emailu z listopadu 2015 o KSM napsal: „Zajisté Vám uvedli, že již asi posledních 5 let je jejich "členská základna" tvořena samozvanou skupinkou 6-ti (slovy šesti) lidí, z nichž někteří již překročili věk, který jim, dle jejich stanov, umožňuje členství a přesto dále vystupovali a vystupují jako členové...“. Další z mých zdrojů, Pavel Herman,

¹¹⁸ Komunistický svaz mládeže obnovuje svoji činnost (rozhovor). *Radiožurnál* [online]. Český rozhlas, 2010 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publicistika/_zprava/ozveny-dne-15-brezna-2010--708992?print=1

¹¹⁹ Pavel Herman

¹²⁰ 11. sjezd KSM. *Třešnička Praha-východ* [online]. 2014 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://prahavychod.kscm.cz/article.asp?thema=6983>

¹²¹ Rozhovor s aktivisty SMKČ na Vysočině. *SMKČ Vysočina* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.smkcvysocina.estranky.cz/clanky/texty-vlastni/smkc-vysocina---zalozeni-25.3.2011.html>

¹²² Činnost KSM. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2006 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content

¹²³ Tvrdí to především členové SMKČ, např: Je vás pět a půl a komunisté z Evropy vám sedli na lep. Tak si nadávají komsomolci. *Parlamentní listy* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Je-vas-pet-a-pul-a-komuniste-z-Evropy-vam-sedli-na-lep-Tak-si-nadavaji-komsomolci-216056>

který nebyl a není členem KSM ani SMKČ a jeho odpověď by tudíž měla být nezaujatá, tvrzení o nepočtené základně KSM svým názorem potvrzuje. Říká, že by se nedivil tomu, kdyby v KSM bylo kolem třiceti až padesáti členů, z toho pět aktivních. KSM se ale o velikosti své členské základny zásadně nikde nezmiňuje. Otázkou je, zda nemá o vlastních členech přehled, nebo se brání přiznat výše uvedený počet (tj. pravděpodobnější možnost). Když se Milana Krajčí v březnu 2010 na členskou základnu organizace ptal moderátor ČRo Radiožurnál, dostal nejasnou odpověď: „*Tak v současnosti procházíme nějakým obdobím přeregistrace a nové registrace členů, ale v období, v období, kdy byl KSM oficiálně rozpuštěn, tak to bylo, to bylo několik set členů.*“, na kterou reagoval otázkou, zda tím má Krajča na mysli dvě nebo osm stovek, na což mu bylo odpovězeno: „*Spíše, spíše to druhé číslo.*“. Když jsem se sama pokoušela počet členů organizace zjistit přímo od KSM, nedostalo se mi už žádné odpovědi, přestože do té doby se mnou zástupce organizace ochotně komunikoval. Jedinou jeho zmínkou o členské základně z naší předchozí komunikace (ohledně rozeslání dotazníků mezi členy KSM) bylo upozornění, ať počítám s tím, že „*drtivá většina předrozkolových členů organizace odmítne spolupracovat a zdrojem informací tedy nebude rozhodně všech 500 členů z roku 2008*“.

Co se týče aktivit KSM, ty od roku 2011 pokračovaly (a pokračují) ve stejném duchu jako před jeho zákazem. Mladí komunisté stále bojují proti zavedení školního, vyjadřují solidaritu s perzekuovanými soudruhy v zahraničí formou různých prohlášení, setkání a příp. demonstrací, zastávají se režimu na Kubě, účastní se setkání socialistické mládeže v Evropě i jinde ve světě (naposledy KSM vyjel v roce 2014, na setkání evropské komunistické mládeže do Madridu), podílí se na mezinárodní kampani *Třídní boj namísto světové války* nebo pořádají různé besedy (např. poslední se věnovala válce na Ukrajině). Tyto aktivity ale nejsou příliš časté. Hlavní činnost organizace spočívá v přidávání různých článků a vyjádření na web (tím posledním např. protestují proti zbourání domku Petra Bezruče).

Z výše uvedených informací je zřejmé, že nejlepší léta už má KSM pravděpodobně za sebou. Hlavní osobnosti se již roky nemění, pomalu zakládají rodiny, jejich věk se blíží k hranici, která členství v organizaci ukončuje, a nová krev patrně nepřichází. Troufám si předpokládat, že mladí lidé se sklonem k extremismu se vzhledem k současné situaci (imigrantská vlna) budou hlásit spíše k opačnému politickému spektru a inklinovat k rasismu. Mladí komunisté by sice mohli stavět na čím dál populárnějším tvrzení, že za momentálním děním stojí USA, a že je tedy třeba proti jejich imperialismu bojovat, ale nemají na to dostatečné mobilizační kapacity.

5.2 SMKČ

Svaz mladých komunistů Československa byl na MVČR zaregistrován 29. října 2008. Svou činnost oficiálně zahájil na ustavujícím sjezdu 22. listopadu téhož roku

v Přerově. Měl být nástupcem čerstvě rozpuštěného KSM a bojovat za něj, ale nakonec se stal spíše jeho protivníkem. Prvním předsedou SMKČ se stal Lukáš Kollarčík a velký vliv měl také David Pazdera.¹²⁴

SMKČ se definuje jako dobrovolná, nezávislá organizace mladých lidí, která „ve své činnosti vychází z vědeckého pohledu na svět a společnost a usiluje o společenský pokrok směřující k socialismu“. Přestože ve svém názvu nese „Československo“, působí pouze na území ČR a jeho oficiální sídlo je v Brně. Na Slovensku nepůsobí údajně s ohledem na to, že tam fungují již jiné organizace, s podobným programem. Za svůj hlavní cíl si SMKČ vytyčil získávání mladé generace pro socialistické a komunistické myšlenky, vycházející z marxismu-leninismu. SMKČ, na rozdíl od KSM, ve svém programu doslovně neuvádí, že přechod k socialistické (a následně komunistické) společnosti, o který usiluje, má být dosažen revolucí: „*Formy a metody přechodu od kapitalismu k socialismu jsou určovány konkrétní revoluční situací. Zásadním faktorem je získání širokých lidových mas pro myšlenku socialismu.*“ Socialismus je dle SMKČ jedinou cestou k záchraně lidské společnosti před zničením válečnými konflikty a ekologickými katastrofami. Dále se v programu píše, že SMKČ je proti fašizaci společnosti a omezování práv pracujících lidí, přičemž by chtěl navrácení sociálního systému doby před rokem 89. Bojuje také proti EU a NATO, jelikož je přesvědčen, že zásadně omezují českou a slovenskou státní suverenitu.¹²⁵

Mezi aktivity SMKČ, dle jeho webu, dále patří pořádání různých diskusí, kulturních aktivit, pomoc s organizací dětských letních táborů a spolupráce s dalšími „*pokrokovými, vlasteneckými a mírovými organizacemi*“.¹²⁶ Dle bývalého člena organizace, Davida Pazdery, ale v současné době už SMKČ nevyvíjí téměř žádnou činnost, tedy krom maoisticky zaměřených školení pro několik málo lidí. Pazdera zde pravděpodobně hovoří o vzdělávacím programu, který SMKČ na svém webu prezentuje až od konce roku 2015, s tím, že probíhá již delší dobu a je promyšleným systémem, pomáhajícím bojovat proti „*revizionistické propagandě a komolení marxismu*“. Doposud měla proběhnout např. přednáška *Co je to věda a vědecký přístup*, následovaná diskuzí *Marxismus a národnostní otázka*.¹²⁷ Ve webově sekci *Z aktivit organizace* ale najdeme i další činnosti. Krom různých prohlášení, stanovisek a dopisů (stanovisko k situaci v Řecku, dopisy ambasádám Kuby a KILDR ad.) to byla například účast členů svazu na pochodu do Lidic, demonstrace za uhrazení platů zaměstnancům pražské restaurace Řízkárna, účast na demonstracích za

¹²⁴ BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 35. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

¹²⁵ O SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

¹²⁶ O SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

¹²⁷ Vzdělávací akce SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.komsomol.cz/?p=2840>

autonomní sociální centrum Klinika, nebo demonstrace za solidaritu se syrskými uprchlíky.¹²⁸

Ačkoli je SMKČ radikálnější než KSM, zatím se nesetkal s existenčními potížemi, které by toho byly důsledkem. Celonárodní kritiky (včetně odporu KSČM) se dočkal snad jen v prosinci roku 2011, kdy otevřeně oslavoval smrt Václava Havla, jakožto „*největšího zrádce českého lidu*“.¹²⁹

O velikosti členské základny Svazu mladých komunistů opět nemáme mnoho informací. V roce 2012, přímo podle některého z členů SMKČ, měla organizace evidovat něco kolem stovky jedinců, včetně sympatizantů.¹³⁰ Osobní kontakt se SMKČ se mi bohužel nepodařilo navázat (dle bývalého člena Davida Pazdery si „*zakázali komunikaci s okolním světem*“), ale na můj dotaz odpověděl alespoň Vojtěch Mišičák, který byl členem svazu ještě počátkem roku 2015 (již jím není, protože ostatním členům se prý nelíbila jeho vlastní politická aktivita). Podle něj má SMKČ momentálně asi patnáct členů. Co se týče konkrétních jmen hlavních představitelů organizace, je zde obdobný problém jako u KSM – o členech nejnovější ÚR se nemluví a pod články na webu nejsou podpisy.

Podmínky členství v SMKČ jsou podobné jako u KSM – členem se může stát fyzická osoba mezi 15 až 35 lety, která má trvalý pobyt v ČR a souhlasí se stanovami a programem organizace. SMKČ ale navíc využívá tzv. kandidátské lhůty v rozsahu šesti měsíců. Během této doby musí být kandidát se SMKČ v kontaktu, vykazovat aktivitu „*na poli teoretickém, publikačním i praktickém*“ a prokázat „*morální, lidské a ideové kvality*“.¹³¹ O přijetí pak rozhoduje Ústřední rada organizace, která je, stejně jako u KSM, druhým nejvyšším orgánem hned po sjezdu. Na regionální úrovni fungují oblastní rady a jednotlivé kluby.¹³² SMKČ má, resp. měl, také svůj časopis, který vycházel jednou za dva měsíce – *Československou mladou pravdu*. Název se hlásí k tradici *Mladé pravdy*, vydávané KSM. V roce 2013 se SMKČ rozhodl za své oficiální periodikum přijmout slovenský *Vzdor*^{xviii} a Československou mladou pravdu chce vydávat pouze příležitostně, při mimořádných událostech.¹³³

5.3 Vzájemné vztahy KSM, SMKČ a KSČM

Jak už bylo řečeno, původní idea vzniku SMKČ, podpořit a nahradit KSM v době jeho zákazu, nakonec vyústila v neustálý souboj těchto organizací. Do pozadí sporů ale

¹²⁸ Z aktivit organizace. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.komsomol.cz/?cat=11>

¹²⁹ KSČM o letácích mladých komunistů: Slavit smrt je odpudivé. *Týden.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kscm-odsoudila-letaky-mladych-komunistu-utocicich-na-havla_220587.html

¹³⁰ Josefovská bez Josefa!!!. *Klub 1. máje* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.klub1maje.eu/josefovskaja-bez-josefa/>

¹³¹ Členství v SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=134

¹³² Stanovy Svazu mladých komunistů Československa. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z:

www.komsomol.cz/wp-content/uploads/2013/09/smkc_stanovy.pdf

¹³³ Československá mladá pravda. *Www.komsomol.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=1245

bohužel nevidí nikdo, krom jeho aktérů, jelikož na sebe organizace vzájemně házejí špínu a je těžké zjistit, co je realita a co ne. Hned po založení SMKČ byl jeho nově zvoleným vedením (bývalými členy ÚR KSM v čele s L. Kollarčíkem) údajně vyšachován předseda KSM Milan Krajča a ÚR KSM byla po dobu ilegality prohlášena za podřízenou SMKČ. V reakci na to zbytek ÚR KSM vydal prohlášení o nepravdivosti tvrzení SMKČ a dalších organizací, které v té době vznikaly, že jsou nástupnickými organizacemi KSM a že jednájí za podpory jeho vedení. Po zrušení soudního zákazu KSM se organizace definitivně rozpadla na dvě skupiny. První, umírněnější, se rozhodla pokračovat pod KSM, druhá se připojila k radikálně revoluční SMKČ.¹³⁴

Podle SMKČ to bylo jinak. Krajča prý místo slibovaného založení iniciativ podporujících KSM založil pouze *Svaz mládeže*, sociální hnutí bez komunistické identity, přičemž tento krok nekonzultoval s ÚR KSM, jejíž členové se o něm dozvěděli až z webu KSM, který Krajča ovládl. V řadách KSM se proti Krajčovu jednání začal zdvihát odpor. Mnozí členové už nechtěli zbytečně žít v nejistotě a čekat, až se hnutí rozpadne, i když už dávno mohla být zaregistrována nová plnohodnotná náhrada, což nakonec vyústilo v založení SMKČ, jehož členy se stali tři z pěti členů předsednictva ÚR KSM a velká část ÚR. Většina řadových členů SMKČ pocházela z KSM. Předsednictvem právoplatně svolaná a usnášeníschopná ÚR KSM pak odhlasovala, že SMKČ je jediným legitimním zástupcem zakázaného KSM a deklarovala, že až do jeho legalizace je SMKČ podřízena. Část představitelů KSM s tím ale nesouhlasila a aniž by se pokusila o nějakou diskusi, postavila se proti SMKČ a přivlastnila si webové stránky KSM, na kterých začala prezentovat svá stanoviska, odsouhlasená „předsednictvem ÚR KSM“, složeným ze dvou zbylých členů – Milana Krajči a jeho přítelkyně Veroniky Sýkorové (bývalé partnerky Davida Pazdery), čímž jasně došlo k porušení stanov. Po legalizaci KSM jeho samozvaní představitelé odmítli jednat o obnově původní podoby organizace, nebudou-li nejdřív splněny jejich podmínky (odmítnutí SMKČ ad.), a tak ke sjednocení již nedošlo. V souvislosti s tímto příběhem SMKČ ještě dodává, že Krajča před jeho vznikem začal zakládat prázdná občanská sdružení s potencionálními názvy pro novou organizaci mladých komunistů, aby ostatním členům KSM zabránil jejímu reálnému založení. Nepočítal ale s možností využití slova „Československo“.¹³⁵

SMKČ často kritizuje KSM za poplatnost rudé buržoazii, ovládající KSČM. Také rád uvádí, že členové KSM se dají spočítat na prstech jedné ruky a že obelhávají mezinárodní organizace, které si myslí, že spolupracují s legitimní komunistickou mládežnickou

¹³⁴ JELÍNEK, Filip. Kupředu levá, zpátky ni krok: Mládež, která vyznává Marxe a Lenina, není jednotná. *Hospodářské noviny* [online]. 2013 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://ihned.cz/c3-61056770-000000_d-61056770-kupredu-leva-zpatky-ni-krok-mladez-ktera-vyznava-marxe-a-lenina-neni-jednotna

¹³⁵ NEMUSIL, Radim. Generálové bez vojska. *SMKČ východní čechy* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://smkc-vychodnicechy.webnode.cz/news/generalove-bez-vojska/>

organizací ČR. To, že KSM v roce 2011 organizoval pražskou schůzi evropských komunistických organizací mládeže, vzbudilo u SMKČ velkou nevoli.¹³⁶ Krom toho jsou představitelé KSM (pravděpodobně právem) obviňováni, že rozkradli majetek organizace a členství v ní využívají pouze jako cestovní kancelář, díky které se mohou podívat do zemí celého světa. Mezi komunisty např. traduje historka, dle které si bývalý místopředseda KSM Ludvík Šulda sám odhlasoval, že pojede do Číny.¹³⁷

SMKČ zase čelí kritice za fanatické uctívání leninského kultu nebo bývá označován za maoistickou a titovskou organizaci. SMKČ ale není kritizován pouze ze strany KSM. Objevují se bývalí členové, kteří jsou z poměrů v organizaci znechuceni. Na internetu lze najít například veřejné oznámení Lukáše Vrobela o jeho odchodu ze SMKČ v roce 2013 a důvodech, které ho k tomu vedly. Píše v něm např.: „*Nemohu souhlasit s celkovou sektářskou linií SMKČ, stále více se uzavírajícího do sebe, dokonce i před vlastními řadovými členy a blízkými spolupracovníky. [...] Generální linií se stalo heslo „držet hubu a krok“, lidé do funkcí nejsou vybíráni podle schopností a aktivit, ale dle loyálnosti k vůdcům [...] Svaz je stále více spolkem příznivců diktátora Davida Pazdery a jeho prodloužené ruky Lukáše Kollarčíka.*“ [...] *namísto soudružské spolupráce a kamarádství převládají ze strany osob ovládajících SMKČ intriky, pomluvy, podrazy, podezřívavost, nedůvěra, neupřímnost...*“. Řadoví členové se dle Vrobela nemohou účastnit jednání vedoucích orgánů a celkově nejsou organizována žádná setkání, na kterých by se mohli vzájemně poznat, přičemž uchazeči o členství se naopak na jednání ÚR musí dostavit povinně. Krom toho si stěžuje, že mu byl bez varování a odůvodnění odepřen přístup na webové stránky svazu, ačkoli na nich pracoval jako jediný a financoval je; nelíbí se mu nízká propagační aktivita svazu a konstatuje, že nepřibývají téměř žádní zájemci o členství.¹³⁸ Jako perličku lze uvést, že dnes již bývalý člen a „vůdce“ organizace David Pazdera byl údajně vyhozen kvůli tomu, že příspěvky, které pro SMKČ od důchodců vybíral na setkáních KSČM, „strkal do vlastní kapsy“.¹³⁹

Co se týče vztahů těchto mládežnických organizací s KSČM, jsou na jedné straně kladné a na druhé naopak značně záporné. KSČM dlouhé roky spolupracuje s KSM a poskytuje mu podporu v různých formách (finanční, zapůjčování vozidel, poskytnutí kanceláře v sídle KSČM, účast zástupců strany na sjezdech KSM ad.). Se SMKČ je ale na nože, tedy

¹³⁶ BŮHMOVÁ, Olga. Je vás pět a půl a komunisté z Evropy vám sedli na lep. Tak si nadávají komsomolci. *Parlamentní listy* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Je-vas-pet-a-pul-a-komuniste-z-Evropy-vam-sedli-na-lep-Tak-si-nadavaji-komsomolci-216056>

¹³⁷ Pavel Herman

¹³⁸ VROBEL, Lukáš. *PRAVDA O SMKČ* [online]. 2013 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <https://pravdaosmkc.wordpress.com/tag/leopold-vejir/>

¹³⁹ Pavel Herman – informaci uvedl pouze jako zajímavost, kterou zaslechl od dalšího zdroje

s výjimkou některých dogmatických straníků, jako je např. Marta Semelová.¹⁴⁰ SMKČ straně vyčítá např. sociálnědemokratizaci, zpanštění, likvidaci zbytků její komunistické identity, neschopnost organizace mimoparlamentních aktivit či postupnou hospodářskou likvidaci strany. KSČM na to zase reaguje výroky typu „*Oni si prostě myslí, že nastal čas Lenina a Stalina, a neuvědomují si, že sama historická situace je jiná.*“ nebo „*Mluví o věcech, od kterých se my, jako strana distancujeme. [...] právě mladí by měli být pružnější, ale zdá se, že právě oni jsou ti dogmatici. A to je chyba.*“.¹⁴¹

5.4 Komise mládeže ÚV KSČM a Mladí komunisté

Při Ústředním výboru KSČM funguje tzv. Komise mládeže, která je jeho „*stálým poradním, iniciativním a metodickým aktivem pro otázky, na nichž závisí posilování vlivu strany mezi mladou generací*“.¹⁴² Jejím úkolem je pomáhat KSČM s efektivní propagací strany mezi mladými lidmi, a to jak vlastními aktivitami, tak dodáváním různých námětů KSČM. Na webu *Mladých komunistů* o sobě píše, že chce mladé lidi oslovit „*vizí spravedlivé a prosperující společnosti, založené na úctě člověka k člověku*“.¹⁴³ Skládá se z předsedy (momentálně Zdeněk Milata), tajemníka, čtrnácti centrálních komisařů, reprezentujících jednotlivé kraje, a čtyř tematických členů – pro školství, životní prostředí, zájmovou sekci a mediální sekci.¹⁴³

Pod spojením *Mladí komunisté* se skrývají mladí členové KSČM. Nejsou nijak závazně organizováni, ale mohou se podílet na aktivitách Komise mládeže (různé semináře, setkání, kulturní a sportovní akce)¹⁴⁴ nebo třeba studovat *Univerzitu Jana Švermy*^{xix} či *Ústřední institut politického vzdělávání KSČM*. Tito aktivní mládežníci s největší pravděpodobností početně převyšují¹⁴⁵ součet členských základů KSM a SMKČ. Chceme-li tedy hledat mladé komunisty v obecném slova smyslu, budou to spíše mladí členové KSČM nebo její umírnění příznivci, než radikálové sdružující se v rámci výše uvedených organizací.

¹⁴⁰ Mladí komunisté: Národe oslavuj, zemřel nepřítel lidu. *Novinky.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/253959-mladi-komuniste-narode-oslavuj-zemrel-nepritel-lidu.html>

¹⁴¹ Oni si myslí, že nastal čas Lenina. Staří komunisté umravňují ty mladé. *Parlamentní listy* [online]. 2012 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Oni-si-mysli-ze-nastal-cas-Lenina-Stari-komuniste-umravnuji-ty-mlade-234074>

¹⁴² Návrh Statutu Komise mládeže ÚV KSČM. *KSČM* [online]. 2009 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/politika-kscm/regionalni-a-komunalni-politika-kscm/obsahove-materialy/46548/navrh-statutu-komise-mladeze-uv-kscm>

¹⁴³ Komise mládeže ÚV KSČM. *Mladí KSČM* [online]. 2009 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://mladi.kscm.cz/article.asp?thema=6974>

¹⁴⁴ *Ibid.*

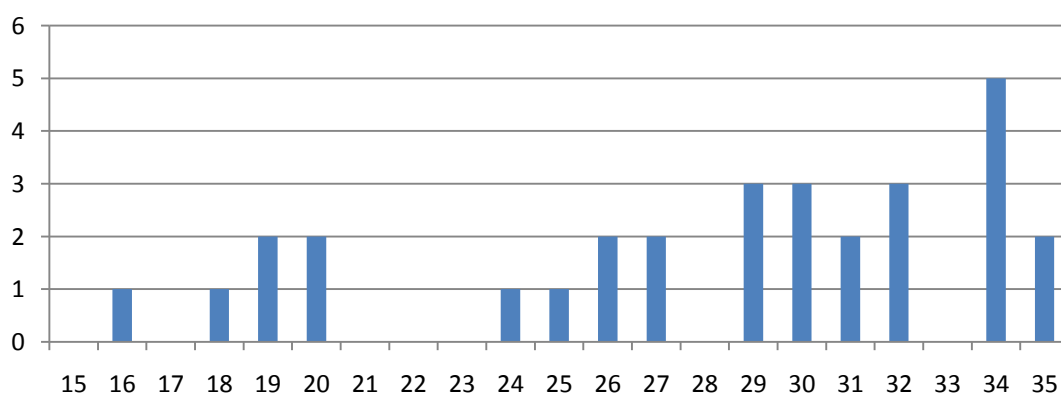
¹⁴⁵ Prohlášení mladých komunistů - Štoky 7. 6. 2015. *Mladí komunisté* [online]. 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://mladi.kscm.cz/article.asp?thema=6974>

6. Dotazníkové šetření mezi mladými komunisty

Ke zjištění postojů mladých komunistů byl v této práci využit dotazník, obsahující převážně otevřené otázky. Cílovou skupinou šetření byli mladí lidé do 35 let, považující sami sebe za příznivce komunismu. K rozšíření dotazníku byl využit online formulář, sdílený na facebookových stránkách a skupinách sympatizujících s komunismem a socialismem a dále rozesílaný přes email. Prosba o vyplnění dotazníku byla odeslána oběma komunistickým mládežnickým organizacím (KSM a SMKČ). SMKČ, jak už bylo uvedeno v předchozím textu, vůbec nekomunikoval. Zástupce KSM naopak vyjádřil ochotu rozšířit dotazníky mezi členy své organizace (jednotlivé kontakty odmítl poskytnout s tím, že se o rozeslání formulářů postará sám), ovšem následná odezva v počtu vyplněných dotazníků byla naprosto minimální (resp. odpovídající údajným pěti členům, tvořícím celou základnu KSM). Dále otázky slíbilo zodpovědět a rozšířit několik korespondentů z řad KSČM a KSČ 21. Největší odezvu nakonec měla prosba o vyplnění dotazníku na Facebooku (oproti očekávání ale stále nízkou). Celkově se vrátilo cca 40 dotazníků, ovšem po vyřazení různých pokusů o vtip (téma mladých komunistů tyto jedince viditelně přitahuje), „proklikání“ se otázkami jen ze zvědavosti, odpovědí jedinců nad 35 let věku ad., jich zbylo pouhých 30.

Podíváme-li se na první část dotazníku, zjistíme, že v naprosté většině odpovídali muži – ti zastávají 93% respondentů, zatímco ženy pouhých 7%. Co se týče věku, nejmladšímu respondentovi bylo 16 a nejstaršímu 35 let. Celkově odpovídali spíše starší jedinci. Polovina respondentů spadá do skupiny 30 - 35 let. Osmi respondentům pak bylo 25 – 29 let, třem 20 – 24 a skupinu mezi 16 – 19 lety zastoupili čtyři.

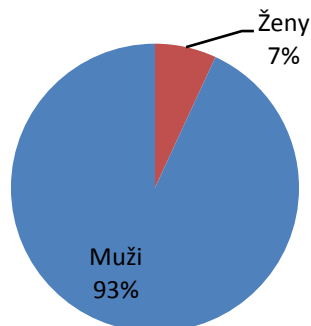
Graf 11: Respondenti dle věku

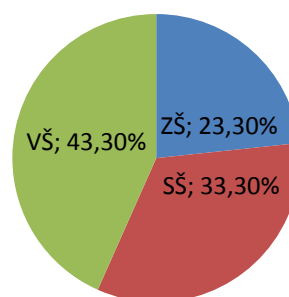
Další zkoumanou hodnotou bylo dosažené vzdělání. Navzdory předpokladům (viz kapitola *Kdo je to mladý komunista*), že mladí komunisté budou mít spíše nižší vzdělání, 43,3% respondentů, tedy téměř polovina, uvedlo, že má vysokou školu. Středoškoláků bylo 33,3% a jedinců se základní školou 23,3%. 23,3% respondentů ale zároveň uvedlo, že stále

studuje. Tím se dostáváme k poslednímu bodu první části dotazníku, k zaměstnání respondentů. Krom studentů mezi nimi bylo 10% nezaměstnaných, jedna žena na mateřské dovolené (3,3%) a dva podnikatelé (6,6%). Profese, které by se daly označit za dělnické, tvořily cca 20% odpovědí, zbytek 36,6%.

Graf 12: Respondenti dle pohlaví

Graf 13: Respondenti dle dosaženého vzdělání

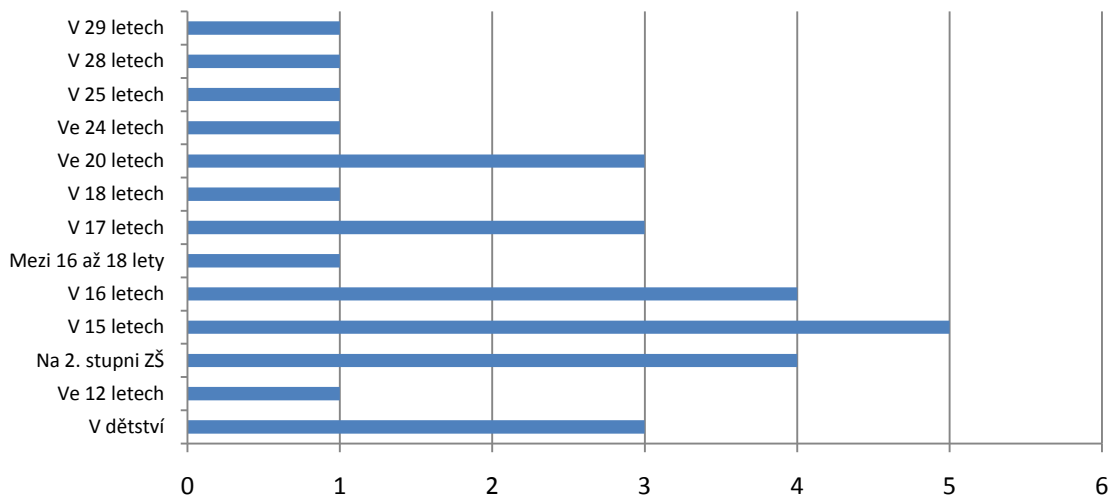
6.1 Co vede mladé lidi k sympatizaci s komunismem?

Další část dotazníku zjišťovala aspekty vztahu respondentů ke komunismu. Jedním z hlavních cílů této práce bylo zjistit, co mladé lidi vede k sympatizaci s komunismem. Jako odpověď na tuto otázku respondenti nejčastěji uváděli vidinu spravedlivé společnosti s rovnými příležitostmi, kde neexistuje vykořisťování člověka člověkem, přičemž k touze po takové společnosti je vede zkušenost s kapitalismem, jehož důsledkem je např. život ve stresu a strachu o vlastní existenci, a to především u obyčejných, poctivě pracujících lidí. Kapitalismus dle mladých komunistů také zapříčiňuje to, že je svět řízen několika málo mocenskými centry (imperialismus USA), která nejsou vedena politiky (to je pouze iluze pro voliče), ale za nimi stojící majetkovou elitou, vlastníci většinu světového bohatství. Jeden z respondentů k tomuto ale uvádí, že je třeba se distancovat od různých internetových serverů šířících konspirační teorie, jelikož „zase úplně ve všem asi vláda US prsty nemá“. Dále zazněly důvody jako špatný stav současné české politiky/státu, odmítání válek, lepší kvalita výroby v době komunismu, nebo přesvědčení, že strategicky významné suroviny jako voda, energie a potraviny by měly patřit všem a nikdo by neměl mít právo si je přivlastňovat. Několik respondentů pak své přesvědčení přisuzovalo výchově v humanistických a jeden dokonce v křesťanských hodnotách.

Druhá otázka zjišťovala věk, ve kterém si respondenti své komunistické zaměření uvědomili. Nejčastější byly odpovědi, uvádějící období dospívání – tedy 2. stupeň ZŠ, 15 nebo 16 let, což bylo poměrně očekávané, vzhledem k tomu, že v této době mladí lidé hledají svou identitu. Jeden z těchto respondentů uvedl, že ke komunismu začal inklinovat poté, se o něm učili ve škole. U dalšího byl zlomem nástup do práce. Mezi častější odpovědi

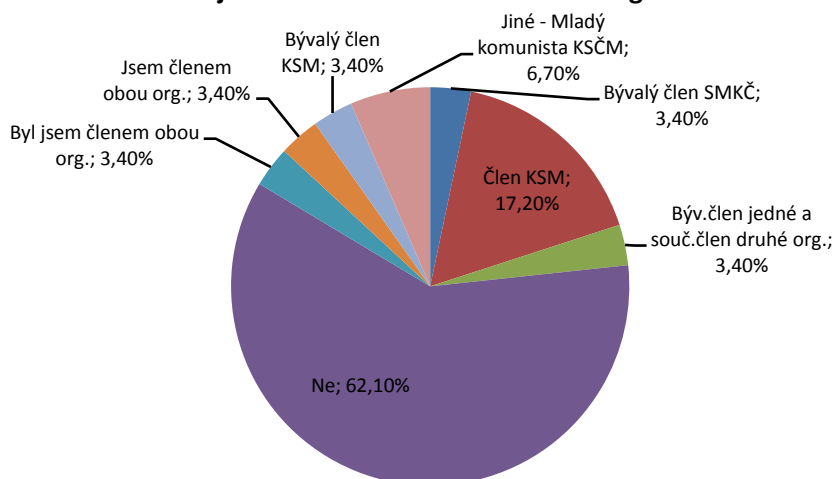
lze řadit také varianty „17 let“, „20 let“ a „v dětství“. Nejpozději si své zaměření uvědomil respondent, jehož odpověď bylo 29 let. (Zbylé odpovědi viz Graf 14.)

Graf 14: V kolika letech jste si uvědomili své komunistické přesvědčení?

Otázka mapující členství v komunistických mládežnických organizacích nezískala příliš kladných odpovědí. Více jak polovina respondentů není v současnosti členem žádné organizace a 62% z nich ani nikdy dříve nebylo. K členství v KSM se hlásí 17% respondentů. V SMKČ není žádný, ale za jeho bývalého člena se označila 3,4% (tzn. jeden respondent) a stejně tak jeden respondent uvedl, že byl členem KSM. Po jednom respondentovi získaly také možnosti „Jsem bývalým členem jedné a současným členem druhé organizace“ a „Byl jsem členem obou organizací“. Tady je třeba pozastavit se nad tím, zda se nejedná o účelně zavádějící odpověď, jelikož vzhledem k tomu, jaké vztahy mezi sebou obě organizace mají, je tato varianta velmi nepravděpodobná. Dva respondenti (6,7%) pak uvedli, že jsou mládežníci KSČM, ačkoli Mladí komunisté nejsou organizací v pravém slova smyslu.

Graf 15: Jste členem nějaké komunistické mládežnické organizace?

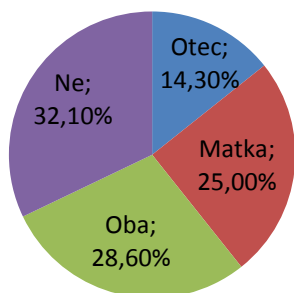
U respondentů, kteří uvedli, že jsou členy nějaké organizace, následovalo několik navazujících otázek. První zjišťovala, co respondenty ke vstupu do dané organizace vedlo. Objevily se odpovědi jako „snaha přispět k budování socialismu“, „touha něco změnit“, přátelská atmosféra v organizaci, ale i poměrně kuriózní důvod jako „sázka s přáteli“. Někteří se do organizace (KSM) dostali přes KSČM, ať už díky rodinným vazbám, nebo v rámci propagace organizace v rámci strany. Z odpovědí na další otázku je patrné, že respondenti daným organizacím věnují poměrně dost času. Někteří se zmiňují o každodenní práci, jiní svou aktivitu počítají v deseti nebo dvaceti hodinách za týden. Na otázku, zda a jakých aktivit se v rámci organizace účastní, uvedli poměrně široký výčet různých akcí, např. besedy, petice, předvolební mítinky, setkání komunistické mládeže, komunistické oslavy MDŽ, dne dětí nebo 1. máje, levicový tábor ad. Poměrně sebevědomě mladí komunisté odpovídali na dotaz, jaké výsledky podle nich přinese jejich členství a aktivita v organizaci. Jsou přesvědčeni, že komunismus získá další mladé příznivce, že pohled na něj bude jiný a jeden respondent dokonce odpověděl: „*Socialismus v ČR (ČSSR)*“. Značná část respondentů si myslí, že organizace přispívá k šíření myšlenek komunismu mezi mladé lidi; jeden otázku obchází tvrzením, že pokud člověk něco dělá, musí být o úspěchu z toho plynoucím přesvědčen, a objevila se i jistá skepse (pravděpodobně u MK KSČM) v podobě konstatování, že „*je to kraj od kraje a město od města*“, spojeného s kritikou KSČM, která se dle respondenta např. v Jihočeském kraji nepokouší o propagaci strany mezi mladými lidmi, ale spíše o její opak. Až na jednoho respondenta jsou všichni přesvědčeni o tom, že organizace, jejíž členy jsou, dokáže ovlivnit politické dění v ČR, např. tím, že je schopna zorganizovat velké akce, které se dostanou do médií. V této souvislosti je zmiňována také potřeba mladých členů v KSČM.

Na respondenty, kteří se označili za bývalé členy nějaké organizace, čekala otázka, požadující odůvodnění jejich odchodu. Vrátily se dvě odpovědi, přičemž jedna se týkala KSM a druhá SMKČ, ale spojovala je kritika nečinnosti obou organizací. Ze SMKČ je prý uzavřená skupinka několika málo lidí, která se vnitřně v komunistickém přesvědčení utvrzuje, ale navenek nemá zájem něco podnikat. Na KSM se druhému respondentovi nelíbilo, že „*jen žvanili a plácali se po ramenou, jak je svět zlý a oni hodní*“ a postrádal u členů revoluční nadšení. Doplnující otázky k odpovědi „Jsem bývalým členem jedné a současným členem druhé organizace“ nebyly jediným respondentem, který možnost zvolil, pochopeny, a tudíž ani relevantně zodpovězeny (viz příloha 2). Poslední doplňující otázka byla určena pro respondenty, kteří nejsou a nebyli členy žádné organizace – zjišťovala, proč nemají potřebu fungovat v rámci nějakého sdružení. Uvedené důvody byly veskrze shodné – respondenti jsou povětšinou členy KSČM, což je pro ně dostačující. Krom toho KSM a SMKČ považují za nefunkční sektářské organizace, s jejichž názory se neshodují (např.:

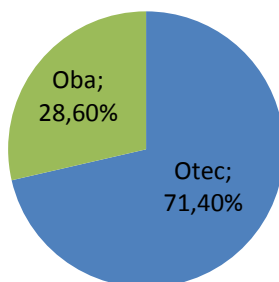
„Několikrát jsem o tom přemýšlel, ale když tam vidím ty "paka" se srpem a s kladivem a se stále zpátečnickým vzpomínáním na bývalé SSSR, tak mě chuť k oficiálnímu členství přechází.“). Dva respondenti ale uvedli, že o přijetí do organizace uvažují. Dalším vícekrát uvedeným důvodem pak byl nedostatek času.

Následující otázky zjišťovaly členství respondentů a jejich rodičů v komunistické straně a vztah rodičů ke komunismu. Přibližně třetina respondentů (32,1%) uvedla, že jejich rodiče s komunismem vůbec nesympatizují. Zde se nám částečně vyvrací předpoklad, že mladí komunisté mají své přesvědčení dané od rodičů. Zbylé dvě třetiny se dělí mezi matku (25%), otce (14,3%) a konečně oba sympatizující rodiče (28,6%). Na otázku, zda rodiče byli členy KSČ, se respondentům z nějakého důvodu nechtělo odpovídat – vyplnilo ji pouhých sedm jedinců, z nichž 71,4% zvolilo možnost, že ve straně byl otec a 28,6% uvedlo stranictví obou rodičů. Ohledně členství rodičů v KSČM byli mladí komunisté sdílnější. Většina z nich (76,9%) odpověděla, že jejich rodiče v KSČM nejsou. V 11,5% je pak členem otec, v 7,7% matka a oba rodiče v pouhých 3,8%. Sami respondenti jsou, co se týče stranictví, aktivnější - v KSČM je 60% z nich a všichni z těchto 60% jsou ochotni za KSČM kandidovat, přičemž polovina již kandidovala úspěšně a 22,2% neúspěšně. Tady se nám víceméně potvrzuje předpoklad z kapitoly „Kdo je to mladý komunist“, že tento člověk pravděpodobně bude za KSČM kandidovat.

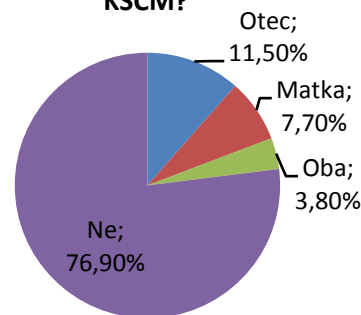
Graf 16: Sympatizují vaši rodiče s komunismem?

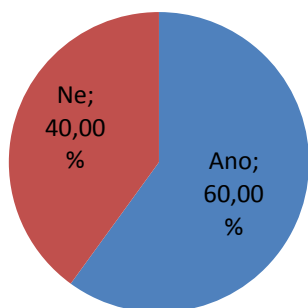
Graf 17: Byli vaši rodiče členy KSČ?

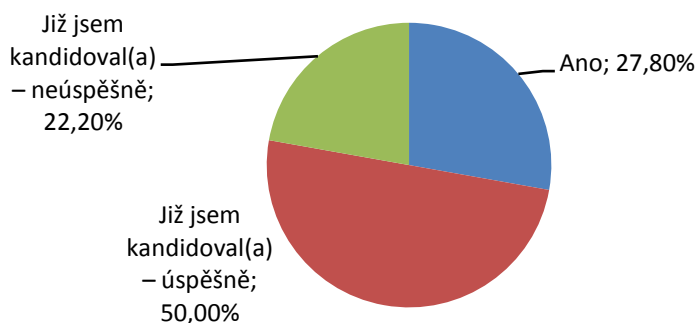
Graf 18: Jsou vaši rodiče členy KSČM?

Graf 19: Jste členem KSČM?

Graf 20: Chystáte se za KSČM kandidovat do voleb?

6.2 Názory mladých komunistů na současnou ČR, komunistické země a konfrontace se zločiny komunismu

Dostáváme se k dalšímu bloku otázek, tentokrát zaměřených převážně na zjišťování postojů a názorů mladých komunistů, týkajících se okrajově české politiky a ekonomiky, komunistických zločinů nebo současných komunistických států. Hned první otázka, „Jaký je váš názor na současný politický systém v ČR?“, byla zdrojem značného rozhořčení. Je ale třeba zmínit, že část respondentů zaměňuje politický systém se systémem ekonomickým a tak se jejich odpovědi nesly v duchu kritiky kapitalismu. Ostatní názory došly ke shodě v tom, že tzv. demokracie v České republice je ve skutečnosti spíše oligarchií, politika je úzce propojená s velkým byznysem, vládou peníze, ne lidi, politici jsou zkorumpovaní, celý systém je nastaven tak, že nahrává bohatým. Několik respondentů také kritizovalo poplatnost EU a USA, přičemž naši politici jsou pouze jejich loutkami. Objevily se ale i pozitivní reakce, pouze s menšími výtkami (korupce, zavedení referenda) vyjadřující spokojenost.

Následující otázka se týkala názoru na současnou ekonomickou situaci ČR. Většina respondentů ji považuje za špatnou. Někteří stačilo jednoslovné zhodnocení, jiní se rozepsali o celkovém fungování současného kapitalismu, který z naprosté většiny považují za špatný. Objevil se například názor, že dokud budeme členy EU a NATO, nemáme šanci vyhnout se zhroutilí, ke kterému kapitalismus se svým žitím na dluh neodvratně směřuje, a že jedinou cestou, jak tento vývoj zpomalit, je vyvolání války, což už roky praktikují USA. Dle jiného respondenta je zásadním problémem naše závislost na západních investorech a tím pádem i na celé západní ekonomice. Často se v odpovědích objevuje kritika již zmíněného státního dluhu a privatizace (stát vše co měl, dal pryč a teď si musí půjčovat, jelikož nemá příjmy). Několik respondentů si stěžuje na nízkou úroveň mezd vzhledem k nákladům na bydlení ad. Co se týče pozitivního náhledu - jeden respondent odpověděl, že sice není ekonom, ale má pocit, že si ČR vede poměrně dobře a podle dalšího není naše ekonomika na špatné úrovni v rámci východních zemí (oproti západu ale prý „nemáme šanci“).

Dle odpovědí na další otázku, zjišťující subjektivní životní úroveň respondentů a názor na to, jak by ji zlepšil komunismus, by se respondenti dali rozdělit na tři skupiny. První skupina je se svou životní úrovní nespokojená a je přesvědčena o tom, že komunismus by ji rozhodně zlepšil („*Rád bych si žil aspoň jako disidenti před rokem 89, kdy systém ani toho nejposlednějšího člověka nesrazil úplně ekonomicky k zemi.*“). Druhá skupina říká, že její životní úroveň není špatná, ale díky komunismu by mohla být lepší, především co se týče sociálních jistot (především práce), které v kapitalismu nemají a tak se lehce mohou ocitnout v opačné situaci. Jeden respondent v této souvislosti zmínil také trend, kdy lidé mají spoustu, mnohdy luxusních, věcí, ale celé je to jen iluze, jelikož část

z nich si pořídili v rámci různých půjček nebo na leasing a tudíž je fakticky nevlastní. Třetí, nejpočetnější skupina, přiznává, že si žije na dobré úrovni, ale chce, aby si tak žili všichni lidé.

Dále respondenti odpovídali, zda by chtěli žít v některé ze současných komunistických zemí. Ačkoli bylo pravděpodobně jasné, k jakým zemím otázka směřuje a zadání současně reflektovalo, že pojem „komunistická země“ může být sporný, neodpustili si někteří jedinci místo (nebo k) odpovědi napsat poučení, že žádná komunistická země neexistuje. Ti, kteří na otázku přistoupili, pak nejčastěji zmiňovali Kubu nebo země severu Jižní Ameriky, hl. Venezuelu a Ekvádor, ale také Čínu nebo Rusko. O něco menší část respondentů uvedla, že nikde jinde než v ČR žít nechce. Následující otázka navázala tím, zda si respondenti myslí, že za jejich života nebo za života jejich dětí se ČR může stát komunistickou zemí. Většina odpověděla, že komunistickou vzhledem k zdoluhavému procesu přechodu od kapitalismu ke komunismu sice ne, ale socialistickou ano, přičemž někteří dodali, že podmínkou je revoluce ve více sousedních zemích současně. Objevili se i jedinci přesvědčení o naprosté nereálnosti této představy. Argumentovali například tím, že současné velmoci si kapitalismus za každou cenu ubrání.

Následující otázka se, pro odlehčení, zaměřila na to, jak mladí komunisté znají předlistopadovou dobu z vyprávění svých rodičů. Většina respondentů uvedla, že rodiče na komunismus vzpomínají v dobrém, přičemž pozitivně hodnotí jistotu práce a slušné životní úrovně. Pak jsou tu „objektivní“ rodiče, zmiňující jak pozitiva, tak negativa dané doby. Negativní vzpomínky - „*klasické protikomunistické fráze*“ (konkr. viz příloha 2) mají rodiče jediného respondenta. Další respondent pak uvedl, že jeho matka byla zarytou antikomunistkou, ale kolem roku 1994 se její přesvědčení začalo radikálně obracet. Konfrontaci s citlivějšími tématy zahájil dotaz na opodstatněnost zákazu KSM v roce 2008. Ačkoli respondenti v předchozích otázkách kritizovali radikalismus KSM (a SMKČ), teď se za organizaci všichni postavili, s tím, že zákaz byl účelový a že by v demokratickém státě se svobodou projevu měla mít nárok šířit své přesvědčení stejně jako ostatní organizace, ale česká veřejnost je stále utvrzována v tom, že vše komunistické je špatné.

Další otázky se týkaly postoje k politickým procesům a pracovním táborem v 50. letech a k politickým vězňům až do r. 89. Politické procesy velká část mladých komunistů odsuzuje, ovšem většina z nich hned dodává, že v Americe se dělo to samé a že vše bylo daní Studené války. Jeden respondent dokonce uvedl, že spousta procesů byla dílem CIA. Někteří jedinci ale tyto zločiny nekompromisně označují za špatné a jdoucí proti základním myšlenkám komunismu, které tímto byly zdiskreditovány. Několik respondentů se od věci distancovalo s tím, že v dané době nežili a nemohou tedy posoudit, které procesy byly spravedlivé a které ne, a našli se i dva respondenti danou věc schvalující. V otázce pracovních táborů se zformovaly tři přibližně stejně velké názorové skupiny. První je jednoznačně označuje za špatné, druhá považuje za pozitivum, že vězni pracovali, zatímco

dnes se pouze rekreují, a třetí skupina tábory schvaluje s tím, že zločinci dostali, co si zasloužili. V otázce politických vězňů jsou respondenti také nejednotní. Někteří jejich existenci uznávají a odsuzují ji s tím, že za myšlenky by se lidé neměli zavírat, jiní rozlišují mezi vězni spravedlivě a nespravedlivě odsouzenými, přičemž často zmiňují bratry Mašiny jako vrahy, kteří byli odsouzeni naprosto spravedlivě, za vraždy, které spáchali. Další část respondentů si myslí, že opravdových politických vězňů bylo naprosté minimum, nebo že neexistovali vůbec, jelikož zákony a soudy mluví jasně. Mimo to opět došlo i na legitimizaci problematiky - tím, že političtí vězni existují v každé době. Na dotaz, zda respondenti nemají obavy, že by se výše uvedené mohlo s případným nástupem komunismu vrátit, většina z nich odpověděla záporně, především s tím, že je to z nějakého důvodu nereálné, ale našli se i tací, kteří se nebojí, jelikož by návrat výše uvedeného naopak uvítali, nebo jsou přesvědčeni, že řádného komunisty se perzekuce tohoto druhu nikdy nemohou dotknout. Ti, kteří nějakou obavu vyjádřili, ji zdůvodňovali tím, že podobné věci se mohou dít (nebo dějí) v každém systému, jelikož závisí na konkrétních lidech, kteří jsou zrovna u moci.

Poslední otázka tohoto bloku konfrontovala mladé komunisty s otřesnými svědectvími z lágrů v KLCDR a zjišťovala jejich názor na tamější podobu komunismu. Drtivá většina respondentů uvádí, že režim v KLCDR není komunismem, přičemž ho někteří nazvali diktaturou, stalinismem, nacionálně monarchizovaným socialismem, absolutismem spojeným s ideologií *Čučche*^{xx} či oligarchií. Pokud respondenti reagovali na dotaz ohledně svědectví z lágrů, stavěli se k němu odmítavě, s tím, že tyto informace přináší západní propaganda (také ČT), které se nedá věřit. Poukazovali také na to, že jeden ze svědků své tvrzení koncem roku 2015 odvolal.

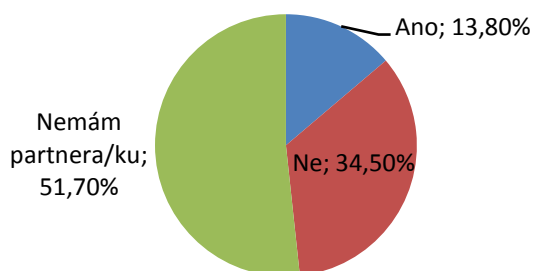
6.3 Vliv komunistického přesvědčení na mezilidské vztahy osobního života respondentů

Dostáváme se k finální části dotazníku, zaměřené na otázky týkající se oblasti mezilidských vztahů v osobním životě respondentů. První zjišťovala, zda jsou mladí komunisté kvůli své politické orientaci napadáni. Větší část z nich uvedla, že ne, nebo v současnosti již ne (což zdůvodňovali tím, že potencionální útočníci jsou si vědomi jejich argumentačních dovedností a tak se o napadání už nesnaží). Někteří jedinci pak zmínili napadání na sociálních sítích či během propagačních akcí, ale nedávali mu velkou váhu. Zbylí respondenti odpovídali, že napadáni jsou, ale nepříliš často. Následovala otázka „Jakého politického vyznání je okruh vašich nejbližších přátel?“. Naprostá většina respondentů odpověděla, že se přátelí s lidmi různého či žádného politického přesvědčení, nebo že názory svých přátel na politiku vůbec nezná. Několik jedinců pak uvedlo spíše levicové a několik naopak pravicové zaměření. Výhradně či převážně komunistické přátele

nemá žádný z respondentů. Přátelství se týkala ještě jedna otázka – zda respondenti kvůli svému komunistickému přesvědčení nějaké přátele ztratili. Většina odpovědí zněla „ne“. Někteří respondenti si nebyli jisti nebo uvedli, že došlo k jistým sporům, ale ty byly časem zažehnány. Pouze několik málo jedinců uvedlo, že o nějaké přátele skutečně přišli.

Poslední dvě otázky se týkaly partnerství. Jedna zjišťovala, zda jsou partneři respondentů také komunistického zaměření. Z 48,3% zadaných respondentů 13,8% uvedlo, že jejich partner či partnerka je také komunist(k)ou. Druhá otázka se ptala na případnou toleranci zarytě antikomunistického partnera. S takovým člověkem by větší část respondentů žít nedokázala. Někteří z nich odpovídali otázkou, zda by zarytý antikomunista dokázal žít s komunistou, nebo říkali, že oni by to se svou tolerancí dokázali, ale myslí si, že nereálné by to bylo právě pro druhou stranu. Ti, kteří uvedli, že by s něčím takovým problém neměli, své tvrzení odůvodňovali tím, že politika do partnerského života nepatří (respondenti z předchozího tábora si myslí pravý opak), nebo že by pro ně domácí politická diskuse mohla být dokonce obohacující.

Graf 21: Pokud máte partnera či partnerku, je také komunist(k)ou?

7. Závěr

Hlavním cílem této práce bylo zodpovězení otázek, které jsme si položili v jejím úvodu. Poslední otázkou, která zde zazní, je, zda a do jaké míry se nám tento cíl podařilo splnit. Na základě výzkumů a statistik z první části práce, týkajících se mládeže a jejího vztahu k politice, jsme se pokusili odhadnout některé vlastnosti mladého komunisty. Předpokládali jsme, že bude pocházet ze sociálně slabšího prostředí a nebude mít příliš vysoké vzdělání, což se nám ale na základě našeho dotazníku nepotvrdilo, vzhledem k tomu, že značná část respondentů má vystudovanou vysokou školu a svou životní úroveň označuje za dobrou. Je ale třeba připomenout, že důsledkem nízkého počtu respondentů bohužel nemá náš výzkum příliš vysokou vypovídající hodnotu a vzhledem ke způsobu jeho šíření je možné, že na něj odpovídali spíše vzdělanější lidé, kteří byli ochotni věnovat svůj čas a chtěli se písemně podělit o své názory. Zajímavé je, že mezi respondenty téměř nejsou zastoupeny ženy. Několik jich dotazník vyplňovat začalo, ale když narazily na otevřené otázky, tak už neměly chuť odpovídat. Stejně tak se zdá, že se příliš neangažují v rámci mládežnických organizací, jelikož jména, ke kterým jsme se dostali, byla (až na jedno) výhradně mužská.

Předpoklad, že přesvědčení mladých komunistů pochází od rodičů, se zcela nepotvrdil, jelikož třetina respondentů vůbec nepochází z komunistické rodiny a v další cca třetině domácností je komunistou jen jeden z rodičů. Z odpovědí respondentů pak vyplynulo, že je k sympatizaci s komunismem vede jejich vlastní touha po spravedlivé společnosti, která ve většině případů neplyne ze špatné socioekonomické situace (což byl náš další předpoklad), ale ze solidarity s ostatními lidmi, kteří se nemají tak dobře jako oni. Dalším často uváděným motivem pak byla potřeba vymanění se z kapitalistické existenční nejistoty (teď se mají dobře, ale za rok to může být úplně jinak).

Záměr hlouběji proniknout do fungování KSM a SMKČ se nejdříve, i přes opakované pokusy, zdál jako beznadějný. Později se ale ukázalo, že organizace jsou již pouhými, mezi sebou válčícími, nefunkčními zbytky původního polistopadového KSM, který byl ve své době aktivní natolik, až jeho existence skončila u soudu. Bývalý člen obou organizací, David Pazdera, uvedl, že se mladí komunisté začínají přesouvat do okruhu právě vznikající strany KSČ 21 a sympatizují také se slovenskou stranou práce VZDOR. Tyto informace se ale nepodařilo ověřit z dalšího zdroje, a tak pro nás nejvýznamnějším „spolkem“ mladých komunistů bude nakonec členská základna KSČM, čítající přibližně čtyři stovky členů do 30 let. Vypadá to tedy, že mladí komunisté pochopili, že cestou není radikální hlásání revoluce, ale aktivní členství ve

straně a pravidelná účast u voleb, což částečně potvrdil i náš výzkum, ve kterém 60% respondentů uvedlo, že jsou členy KSČM, přičemž jsou za ni připraveni kandidovat a více jak 70% z nich už dokonce kandidovalo. Jak si tito mladí lidé povedou a zda v současnosti stárnoucí a o členy přicházející komunistickou stranu dokáží posunout někam dál, ukáže čas.

Vysvětlivky:

ⁱ Horní věková hranice pro členství v KSM a SMKČ. V rámci KSČM jsou za mládežníky také považováni lidé do tohoto věku.

ⁱⁱ Trockismus, který je hodně populární u mladých komunistů v zahraničí, se v našich podmínkách příliš neuchytil. Trockisté se od marxisto-leninského křídla odtrhli již v roce 1993 a šli vlastní cestou, během které vzniklo a zaniklo několik organizací a iniciativ (některé stále fungují), majících blízko k anarchismu. V ČR drtivě převládá marxisticko-leninský proud, v umírněné podobě reprezentovaný KSČM, který je dědictvím bývalého režimu. (Zdroj: BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3)

ⁱⁱⁱ Z ruského Komunističeskij sojuz moloděži (komunistický svaz mládeže)

^{iv} Samostatná dětská komunistická organizace založená z iniciativy KSČ r. 1922.

(Zdroj: SIEGLOVÁ in ŠVEC, Štefan. *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. 1. Praha: Karolinum, 2014, s. 316. ISBN 9788024624785 [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=Ww8vBQAAQBAJ&pg=PA316&dq=mlad%C3%AD+pr%C5%AFkopn%C3%ADci&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjzMF5p5PKAhWBUroKHfBmBAMQ6AEIJDAB#v=onepage&q=mlad%C3%AD%20pr%C5%AFkopn%C3%ADci&f=false>.)

v Z původních 40 tisíc se počet členů komsomolu v roce 1924 snížil na 4281. Poté se postupně rozrůstal (1926 - 11 338, 1927 - 13 000), až se v roce 1932 vyšplhal na počet kolem 25 tisíc.

(Zdroj: Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html)

^{vi} Pietní akce, vztahující se k události z velikonoční neděle roku 1930, kdy při pochodu komunistické a dělnické mládeže v Radotíně došlo vinou četníků, bránícím mládeži v dalším postupu, ke zranění pěti dívek (z toho čtyři zranění byla způsobena střelnou zbraní).

(Zdroj: ŠEŤČA. Rudé letnice. *Geocaching.com* [online]. 2011 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/cache_details.aspx?wp=GC364M8)

^{vii} Studentská organizace, žádající zavedení státní podpory nezaměstnaným absolventům SŠ a VŠ, zrušení všech studijních poplatků pro nemajetné studenty, stavěla se proti perzekuci pokrokových učitelů a studentů.

(Zdroj: STEINIGER, Bohumil. *Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí*: Učební text pro pedagogické školy, studijní obor vychovatel-pracovník PO SSM. 2. vyd. Praha: SPN, 1983, s. 29. Učebnice pro pedagogické školy.)

^{viii} KSČ v době nacistické okupace fungovala ilegálně – v létě 1939 se jí podařilo vybudovat strukturu krajských, okresních a místních buněk, v rámci kterých byly předávány informace. Toto spojení zajišťovali tzv. instruktoři. Ústředí v Praze bylo pomocí rádiového aparátu napojeno na Kominternu. Počátkem roku 1941 se však gestapo dostalo k informacím, díky nimž se mu povedlo představitel 1. ilegálního ústředního výboru a značný počet informátorů pozatýkat. 2. Ilegální výbor byl zlikvidován v květnu až červenci 1942. Ilegální KSČ pak zůstala roztržena, až do května 1943, kdy se o ustavení 3. ilegálního výboru zasloužil mladý komunista Josef Molák. Výbor se později rozdělil na dvě skupiny – jedna byla dopadena počátkem roku 1944, při zásahu proti partyzánům; druhá vydržela do léta 1944, kdy byla dopadena vinou konfidenta z vlastních řad.

(Zdroj: Ilegální Komunistická strana Československa. In: *Encyklopedický slovník českých dějin 1938 – 1945* [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.usd.cas.cz/UserFiles/File/Publikace/Slovník38_45.pdf)

ix Stavby, na nichž se krom profesionálních dělníků podílely také mládežnické brigády. Tato mládežnická aktivita byla realizována od roku 1946 až do pádu komunistického režimu 1989 (např. Nová huť Klementa Gottwalda v Ostravě nebo nové Lidice).

(Zdroj: Stavby mládeže. *Encyklopedie CoJeCo* [online]. 2008 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.cojeco.cz/index.php?id_desc=90789)

^x Skupinová rada řídila činnost pionýrské skupiny (skupina sdružovala všechny pionýrské oddíly na jedné škole). Byla složena z předsedů oddílů a tří až pěti zástupců zvolených na pionýrském shromáždění školy. Vedení skupiny zastával člen ČSM, za pomoci jednoho z učitelů.
(Zdroj: Komunistický slovník (příloha k práci). *Repozitář závěrečných prací UK* [online]. 2009 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130009266/?lang=cs>)

^{xi} Zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů, § 1 uvádí: „(3) Tento zákon se nevztahuje na sdružování občanů a) v politických stranách a politických hnutích“
Zákon 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, § 1 uvádí: „(1) Občané mají právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích (dále jen "strany a hnutí"). Výkon tohoto práva slouží občanům k jejich účasti na politickém životě společnosti, zejména na vytváření zákonodárných sborů a orgánů vyšších územních samosprávných celků a orgánů místní samosprávy. (3) Tento zákon se nevztahuje na sdružování občanů a) v občanských sdruženích“
(Zdroj: *Zákon o sdružování občanů 83/1990 Sb.* [online]. [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>)

^{xixii} Milan Krajča zahraničním ohlasům přidává značnou váhu, snaží se jimi podtrhnout nespravedlivost a zaujatost českých státních orgánů. Podstatnou část jeho knihy, věnující se zákazu KSM, tvoří citace reakcí ze zahraničí, informace o demonstracích před českými ambasádami (ve Francii, Německu, Portugalsku, Španělsku, na Ukrajině, v Gruzii) ad..

^{xiii} Čestmír Kubát je prominentním komunistickým advokátem. „*O jeho služby se v minulosti mohli opřít například brutální vyšetřovatel a otec expředsedy KSČM Alois Grebeníček či někdejší prokurátor Karel Vaš, jenž má na svědomí justiční vraždu generála Heliodora Píky, Kubát pomáhal také agentům STB z akce Asanace.*“
(Zdroj: *Smutní komsomolci: soud potvrdil jejich zrušení. Týden.cz* [online]. 2008 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/smutni-komsomolci-soud-potvrdil-jejich-zruseni_49715.html)

^{xiv} LZPS: Oddíl druhý - Politická práva, článek 17: „(1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny. (2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. (3) Cenzura je nepřipustná. (4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. (5) Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.“
(Zdroj: *Listina základních práv a svobod* [online]. [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>)

^{xv} LZPS: Oddíl první, článek 11: „(4) Vyloučení nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.“
(Zdroj: *Listina základních práv a svobod* [online]. [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>)

^{xvi} Občanský zákoník, § 128: „(2) Ve veřejném zájmu lze věc vyloučit nebo vlastnické právo omezit, nelze-li dosáhnout účelu jinak a to jen na základě zákona, jen pro tento účel a za náhradu.“
(Zdroj: *Občanský zákoník* [online]. 1964 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcankzak/cast2.aspx>)

^{xvii} Zákon o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě – vzhledem k rozsahu zde nebude citován; online dostupný např. z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-184>

^{xviii} Časopis vydávaný slovenskou politickou stranou VZDOR - stranou práce, který „vznikol z iniciatívy ľudí, ktorí už majú dosť klamstiev šírených masmédiami, ktoré sú v rukách finančných magnátov“.
(Zdroj: *O projekte. Časopis VZDOR* [online]. [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://casopis.vzdor.org/?page_id=36)

^{xix} „*Sobotní univerzita Jana Švermy je vzdělávací zařízení v oboru společenských věd organizované Krajskou radou Komunistické strany Čech a Moravy Středočeského kraje. [...] Cílem studia je umožnit začínajícím zájemcům získat*

základní přehled a znalosti o marxistickém pojetí vybraných společenskovědních oborů a pokročilejším studentům rozšířit tyto znalosti o nové poznatky.“

(Zdroj: Sobotní univerzita Jana Švermy. *Středočeský KV KSČM* [online]. 2012 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://sckr.kscm.cz/article.asp?thema=6099>)

^{xx} Severokorejská ideologie, založená na politické nezávislosti, ekonomické a vojenské soběstačnosti a samostatnosti

(Zdroj: Pojem čučche. *Slovník cizích slov ABZ* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/cucche>)

Seznam použitých zdrojů a literatury

Tištěné zdroje

BASTL, Martin a kol. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3

FIALA, Petr a kol. *Komunismus v České republice: Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. 1. vyd. Brno: MPÚ MU, 1999. ISBN 80-210-2249-3.

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 8086861716.

HORÁK, Karel. *Nejvýznamnější mezníky historie pokrokového mládežnického hnutí v Československu*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 1976.

KRAJČA, Milan. *Budoucnost nelze zakázat: svět proti antikomunistické ilegalizaci Komunistického svazu mládeže*. Vyd. 1. Mladá pravda, 2010, s. 14. ISBN 978-80-904725-2-5.

SIEBERT, K. *Mladá česká levice*. Praha, 1998. Seminární práce v předmětu Aktuální problémy současné politiky. Ústav politologie FF UK. In:

STEINIGER, Bohumil. *Kapitoly z dějin dětského a mládežnického hnutí*: Učební text pro pedagogické školy, studijní obor vychovatel-pracovník PO SSM. 2. vyd. Praha: SPN, 1983. Učebnice pro pedagogické školy.

Elektronické zdroje

BENEŠOVÁ, Daria za MVČR. *Rozhodnutí o rozpuštění KSM*. Praha: MVČR [online]. 2006 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.blisty.cz/files/2006/ksm/20061012_mvcr-rozhodnuti_dor-20061016.pdf

BÖHMOVÁ, Olga. Je vás pět a půl a komunisté z Evropy vám sedli na lep. Tak si nadávají komsomolci. *Parlamentní listy* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Je-vas-pet-a-pul-a-komuniste-z-Evropy-vam-sedli-na-lep-Tak-si-nadavaji-komsomolci-216056>

Československá mladá pravda. *Www.komsomol.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=1245

Československý svaz mládeže: Historie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%BD_s vaz_ml%C3%A1de%C5%BE
e

Činnost KSM. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2006 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content

Členství v SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=134

Dějiny a osobnosti komunistického hnutí. In: *Kominternet* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.kominternet.cz/dejiny_hnuti_01.html

Encyklopedický slovník českých dějin 1938 – 1945 [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.usd.cas.cz/UserFiles/File/Publikace/Slovník38_45.pdf

Flash Eurobarometer 319a: YOUTH PARTICIPATION [online]. European Commission, 2011, s. 9 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_329_315_en.htm

Flash Eurobarometer 375: EUROPEAN YOUTH: PARTICIPATION IN DEMOCRATIC LIFE [online]. European Commission, 2013, s. 11 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_390_375_en.htm

HOLÝ, Jaroslav. *Dějiny Svazu klubů mládeže: 1968-1969* [online]. Praha: Českomoravská rada svazu klubů mládeže, 2008 [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: <http://www.svaz-klubu-mladeze.cz/historie-skm/>

Jeden svět na školách: Zpráva o dotazníkovém šetření na středních školách z roku 2014 včetně porovnání s rokem 2012 a 2009 [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/cz/news/5/Dotaznikove_setreni_v_roce_2014.html?news_id=304

JAREŠ, Michal. Mladá fronta. In: *Slovník české literatury po roce 1945* [online]. Ústavu pro českou literaturu AV ČR, 2013 [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1656>

JELÍNEK, Filip. Kupředu levá, zpátky ni krok: Mládež, která vyznává Marxe a Lenina, není jednotná. *Hospodářské noviny* [online]. 2013 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://ihned.cz/c3-61056770-000000_d-61056770-kupredu-leva-zpatky-ni-krok-mladez-ktera-vyznava-marxe-a-lenina-neni-jednotna

Josefovská bez Josefa!!!. *Klub 1. máje* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.klub1maje.eu/josefavska-bez-josefa/>

Komise mládeže ÚV KSČM. *Mladí KSČM* [online]. 2009 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://mladi.kscm.cz/article.asp?thema=6974>

Komunistická strana Československa. In: *Encyklopedický slovník českých dějin 1938 – 1945* [online]. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.usd.cas.cz/UserFiles/File/Publikace/Slovník38_45.pdf

Komunistický slovník (příloha k práci). *Repozitář závěrečných prací UK* [online]. 2009 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130009266/?lang=cs>

Komunistický svaz mládeže obnovuje svoji činnost (rozhovor). *Radiožurnál* [online]. Český rozhlas, 2010 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/publicistika/_zprava/ozveny-dne-15-brezna-2010--708992?print=1

KSČM o letácích mladých komunistů: Slavit smrt je odpudivé. *Týden.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kscm-odsoudila-letaky-mladych-komunistu-utocicich-na-havla_220587.html

Listina základních práv a svobod [online]. [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

MLADÁ PRAVDA 2/2001: 80. výročí vzniku KSM. In: *KOMUNISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE* [online]. 2001 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/Mp0201.htm>
Mladí komunisté: Národe oslavuj, zemřel nepřítel lidu. *Novinky.cz* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/253959-mladi-komuniste-narode-oslavuj-zemrel-nepritel-lidu.html>

Návrh Statutu Komise mládeže ÚV KSČM. *KSČM* [online]. 2009 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/politika-kscm/regionalni-a-komunalni-politika-kscm/obsahove-materialy/46548/navrh-statutu-komise-mladeze-uv-kscm>

NEMUSIL, Radim. Generálové bez vojska. *SMKČ východní čechy* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://smkc-vychodnicechy.webnode.cz/news/generalove-bez-vojska/>

O projektu. *Časopis VZDOR* [online]. [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://casopis.vzdor.org/?page_id=36

O SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

Občanský zákoník [online]. 1964 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcenzak/cast2.aspx>

Oni si myslí, že nastal čas Lenina. Staří komunisté umravňují ty mladé. *Parlamentní listy* [online]. 2012 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Oni-si-mysli-ze-nastal-cas-Lenina-Stari-komuniste-umravnuji-ty-mlade-234074>

Pohled do historie českých sociálních fór. *Mezinárodní Revoluční Organizace RIO!* [online]. 2010 [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <http://www.anticapitalista.com/revo-cz/2010/08/16/pohled-do-historie-ceskych-socialnich-for/>

Pojem čučche. *Slovník cizích slov ABZ* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/cucche>

POKORNÝ, Zdeněk. Historie sboru: 1945 – odbojová činnost Předvoje. In: *Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 5 – Smíchově* [online]. [cit. 2015-11-11]. Dostupné z: <http://smichov.evangelnet.cz/sbor/historie>

Programové dokumenty KSM: Základní teze Komunistického svazu mládeže ke drogové problematice. *Ksm.sweb.cz* [online]. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/program.htm#p1>

Prohlášení mladých komunistů - Štoky 7. 6. 2015. *Mladí komunisté* [online]. 2015 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://mladi.kscm.cz/article.asp?thema=6974>

Prohlášení Socialistické akce mládeže proti NATO, 1999. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 1999 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/prohlaseni-socialisticke-akce-mladeze-proti-nato-1999.html>

Rezoluce kampaně Prevence místo represe, 1999. *Komunistický svaz mládeže* [online]. [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/rezolute-kampane-prevence-misto-represe-1999.html>

Rezoluce 8. sjezdu KSM k rozpuštění KSM Ministerstvem vnitra. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2008 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/rezolute-8.-sjezdu-ksm-k-rozpusteni-ksm-ministerstvem-vnitra.htm>

Rozhovor s aktivisty SMKČ na Vysočině. *SMKČ Vysočina* [online]. 2011 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.smkcvysocina.estranky.cz/clanky/texty-vlastni/smkc-vysocina---zalozeni-25.3.2011.html>

Rozsudek jménem republiky: č. j. 7 As 29/2008 - 104. *Nejvyšší správní soud* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0029_7As__0800104A_prevedeno.pdf

ŠEFČA. Rudé letnice. *Geocaching.com* [online]. 2011 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/cache_details.aspx?wp=GC364M8

SIEGLOVÁ in ŠVEC, Štefan. *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. 1. Praha: Karolinum, 2014, s. 316. ISBN 9788024624785 [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=Ww8vBQAAQBAJ&pg=PA316&dq=mlad%C3%AD+pr%C5%AFkopr%C3%ADci&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjfzMf5p5PKAhWBUroKHfBm>

BAMQ6AEIJDAB#v=onpage&q=mlad%C3%AD%20pr%C5%AFkopn%C3%ADci&f=false.

Smutní komsomolci: soud potvrdil jejich zrušení. *Týden.cz* [online]. 2008 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/smutni-komsomolci-soud-potvrdil-jejich-zruseni_49715.html

Sobotní univerzita Jana Švermy. *Středočeský KV KSČM* [online]. 2012 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: <http://sckr.kscm.cz/article.asp?thema=6099>

Stavby mládeže. *Encyklopedie CoJeCo* [online]. 2008 [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: http://www.cojeco.cz/index.php?id_desc=90789

Stanovisko KSM ke vstupu ČR do NATO, 1999. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 1999 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/dokumenty/stanovisko-ksm-ke-vstupu-cr-do-nato-1999.htm>

Stanovy socialistického svazu mládeže. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2015-11-16]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/txt/txt_ssm_stanovy.pdf

Stanovy Svazu mladých komunistů Československa. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: www.komsomol.cz/wp-content/uploads/2013/09/smkc_stanovy.pdf

STOP MMF!: Akce září 2000. *Ksm.sweb.cz* [online]. 2000 [cit. 2015-12-14]. Dostupné z: <http://ksm.sweb.cz/mmfakce.html>

Studentské předčasné parlamentní volby 2013. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2013 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/IMAGES/KDO_JINY/SPPV2013_vysledky_FINAL.pdf

Studentské volby do Evropského parlamentu 2014. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2014 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/IMAGES/KDO_JINY/SVEP_2014_vysledky_FINAL.pdf

Studentské volby 2010 do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2010 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z: https://www.jsns.cz/data/jsns/FILES/PDF/Studentske_volby_130510.pdf

Studentské volby 2013 do zastupitelstev krajů. *Jeden svět na školách* [online]. Člověk v tísni, 2012 [cit. 2015-12-08]. Dostupné z:
https://www.jsns.cz/data/jsns/FILES/PDF/vysledky_SV2012_final.pdf

Tisková zpráva - KSM oficiálně legalizován. *Komunistický svaz mládeže* [online]. 2010 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.ksm.cz/z-aktivit-ksm/tiskoa-zprava-ksm-oficialne-legalizovan.html>

Trampové a padouři, Rosa na kolejích. In: *ČT24* [online]. 2009 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/osobnosti-na-ct24/67970-trampove-a-padouri-rosa-na-kolejich/>

Volby.cz: Výsledky voleb a referend [online]. ČSÚ [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

VROBEL, Lukáš. *PRAVDA O SMKČ* [online]. 2013 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <https://pravdaosmkc.wordpress.com/tag/leopold-vejir/>

Vzdělávací akce SMKČ. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.komsomol.cz/?p=2840>

Z aktivit organizace. *Www.komsomol.cz* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://www.komsomol.cz/?cat=11>

ZAJÍC, Jiří a kol. (ed.). *Bez růžových brýlí: Naše mládež očima výzkumů a náš svět i život v něm očima mládeže* [online]. Praha: Dům zahraničních služeb, 2014. ISBN 978-80-87335-74-1 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/34299/>

Zákon o sdružování občanů 83/1990 Sb. [online]. [cit. 2015-12-18]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

11. sjezd KSM. *Třešnička Praha-východ* [online]. 2014 [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: <http://prahavychod.kscm.cz/article.asp?thema=6983>

Zdroje z řad mladých komunistů

Bc. Pavel Herman

Vojtěch Mišičák

David Pazdera

Seznam příloh

1. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci rozpuštění KSM
2. Dotazník včetně výsledků